

Utveckling och flöden på arbetsmarknaden 1999

Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik

Development and flows in the labour market 1999 – Labour statistics based on administrative sources

I korta drag

SM Am32

Sverige Am

P3/7 Am32 2001/2

Ex. 1

2001-09-17

SCB:s bibliotek

Box 24 300

S-104 51 STOCKHOLM

0000082297

Bara Stockholm har återhämtat sig från nittiotalets djupa lågkonjunktur

Efter lågkonjunkturen i början av nittiotalet är det bara i Stockholmsregionen som sysselsättningen är tillbaka på samma nivå som före krisen. I resten av Svealand och större delen av Norrland har återhämtningen ännu inte påbörjats.

Män och kvinnor påverkades olika av lågkonjunkturen

Nittiotalets första år kännetecknades av stora nedskärningar inom industrin, som till större delen berörde männen. Först efter 1993 inleddes besparingarna inom den offentliga sektorn, där huvuddelen av kvinnorna arbetade. Samtidigt påbörjades återhämtningen inom industrin, med ett ökat antal sysselsatta män.

Färre förvärvsarbetande ungdomar

Ungdomar etablerar sig allt senare på arbetsmarknaden. 1990 hade 70 % av de svenska ungdomarna förvärvsarbete vid 20 års ålder medan motsvarande andel 1999 uppnåddes först vid 26 års ålder. En förklaring är den ökade benägenheten att studera vidare efter grundskolan och gymnasiet.

En av tre pendlar till arbetet

Andelen arbetspendlare har ökat kontinuerligt under nittiotalet. År 1999 färdades 30 procent av alla sysselsatta över minst en kommungräns för att komma till arbetet.

460 000 personer bytte jobb

Rörligheten på arbetsmarknaden är stor – totalt har över en miljon personer börjat arbeta, slutat arbeta eller bytt jobb under 1999. Trots de stora svängningarna på arbetsmarknaden under nittiotalet har antalet personer som bytt arbetsgivare varje år varit ganska konstant.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Martin Lagnerö, SCB, tfn 019-17 64 72, martin.lagnero@scb.se

Gunnar Hedin, SCB, tfn 019-17 62 65, gunnar.hedin@scb.se

Lotta Voss, SCB, tfn 019-17 66 86, lotta.voss@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 0082-0237 Serie Arbetsmarknad – AM 32 SM 0102. Utkom den 10 september 2001.

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Svante Öberg, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	4
Arbetsmarknaden under nittioalet	4
Kvinnor och män	4
Förändringar i åldersstrukturen	5
Näringsstrukturens förändring	7
Offentlig sektor och näringsliv	9
Förändringar i utbildningsstrukturen	10
Pendling och regionförstoring	12
Lokala arbetsmarknader	15
Nittioalets regionala sysselsättningsutveckling	17
Den regionala utvecklingen i stort	17
Utvecklingen i Götaland	18
Utvecklingen i Svealand	19
Utvecklingen i Norrland	19
Sammanfattning	20
Regional utveckling för kvinnor och män	21
Rörlighet på arbetsmarknaden	24
Förvärvsarbete och utbildning	28
Kvinnor och män på arbetsmarknaden	28
Utbildning och näringsgren	29
Förändringar i utbildningsstruktur under nittioalet	29
Regional utbildningsstruktur	30
Tabeller	32
1. Lokala arbetsmarknader (LA) enligt 1998 års indelning	32
2. Antal förvärvsarbetande 1999 och andel av 1990 års nivå, efter lokala arbetsmarknader och kön	34
3. Förändring av antalet förvärvsarbetande 1990-1999 efter lokala arbetsmarknader. Index 1990=100	36
Kartor	38
1. Indelning av Sverige i lokala arbetsmarknader (LA) 1998	38
2. Förändring av antalet förvärvsarbetande mellan 1993 och 1999 i lokala arbetsmarknader (procent)	40
Fakta om statistiken	41
Detta omfattar statistiken	41
Definitioner och förklaringar	41
Så görs statistiken	42
Statistikens tillförlitlighet	42
Bra att veta	43

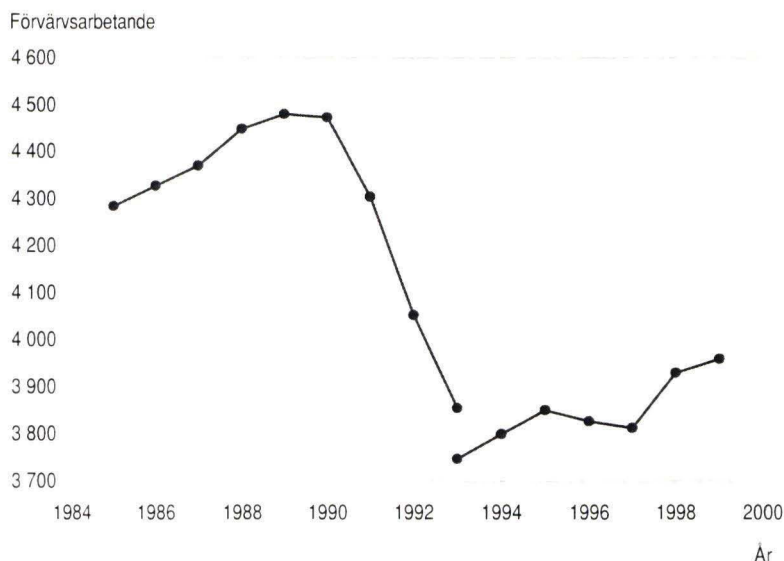
Annan statistik	43
In English	44
Summary	44
List of tables	44
List of terms	44

Statistiken med kommentarer

Arbetsmarknaden under nittiotalet

Nittiotalet var ett turbulent årtionde för den svenska arbetsmarknaden. Från en exceptionellt hög sysselsättningsnivå med närmare fyra och en halv miljon förvärvsarbetande och en förvärvsintensitet på över 84 procent år 1990, försvann mer än 600 000 arbetstillfällen på bara några år. Förvärvsintensiteten sjönk till 71 procent och år 1993 var endast 3,7 miljoner personer förvärvsarbetande. Kännetecknande för decenniet har varit just denna kraftiga nedgång i sysselsättningen och de därpå följande tendenserna till återhämtning. Uppgången från bottenivån har varit långsam. År 1999 var antalet förvärvsarbetande i hela landet drygt 3,9 miljoner, vilket innebär att det fortfarande fattas närmare en halv miljon sysselsatta för att åter vara uppe i samma nivå som i början av årtiondet.

Diagram 1. Antal förvärvsarbetande åren 1985-1999 (1 000-tal)

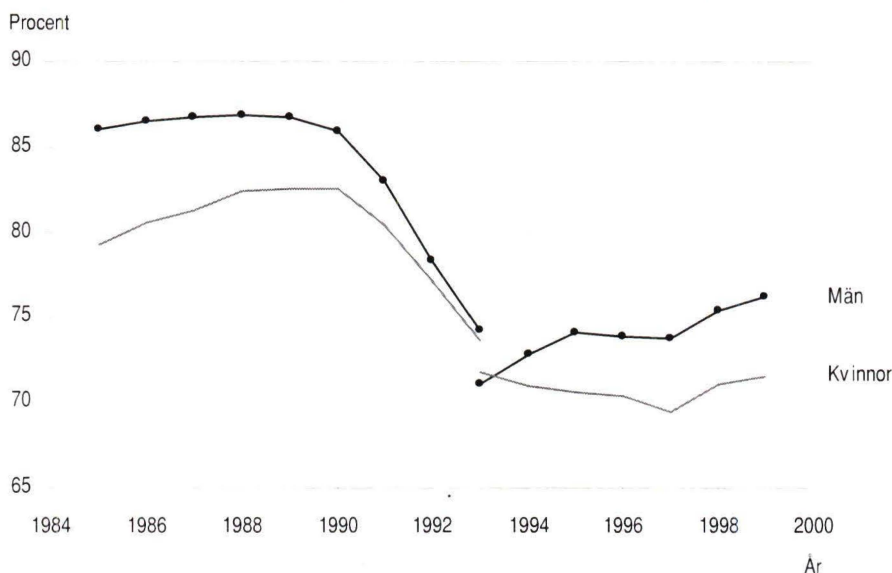
Under de första åren efter raset i sysselsättning – 1993 till 1997 – stod utvecklingen mer eller mindre stilla. Under ett par år sjönk antalet förvärvsarbetande åter igen och slukade större delen av den återhämtning som ägt rum. Först under nittiotalets sista år har sysselsättningsökningen tagit fart på allvar. Även om jobb försvann över i stort sett hela landet, skiljde sig återhämtningen kraftigt åt regionalt sett. En mer noggrann genomgång görs längre fram i kapitlet "*Nittiotalets regionala sysselsättningsutveckling*". Under 1999, det senaste året som omfattas av RAMS, ökade antalet förvärvsarbetande med omkring 30 000 personer, motsvarande 0,8 procent. Detta var en betydligt lägre ökning än under år 1998, då sysselsättningen steg med närmare 117 000 personer. Brottet i tidserien i diagram 1 ovan beror på att en ny metod för att avgränsa antalet förvärvsarbetande infördes. Mer om avgränsningsmetoder finns att läsa om i avsnittet Fakta om statistiken.

Kvinnor och män

Omvälvningarna på arbetsmarknaden innebar inte bara en nivåförändring i antalet förvärvsarbetande, utan också i viss mån en strukturförändring. Detta återspeglas till stor del i hur sysselsättningen utvecklades för kvinnor respektive män. Den långvariga högkonjunkturen under senare delen av åttiotalet förde

med sig att en allt större andel kvinnor kom ut på den reguljära arbetsmarkanden. Kvinnornas förvärvsintensitet ökade från 80 till knappt 83 procent under åttiotalets senare halva (se diagram 2), medan andelen förvärvsarbetande män under samma period var i stort sett oförändrad och till och med svagt minskande. Lågkonjunkturen i början av nittiotalet berörde till en början mest näringslivet och orsakade ett kraftigt ras i sysselsättningen där. Eftersom näringslivet sysselsätter större delen av de förvärvsarbetande männen, var det till en början de som drabbades hårdast av nedgången. Från en förvärvsintensitet på över 86 procent år 1990, sjönk andelen till 74 procent på bara tre år. Inom den offentliga sektorn – där huvuddelen av de förvärvsarbetande kvinnorna befann sig – sjönk antalet förvärvsarbetande långsammare. Förvärvsintensiteten för kvinnorna minskade därför bara från 82 till 74 procent. År 1993 var andelen förvärvsarbetande män och kvinnor i princip lika stor.

Diagram 2. Förvärvsintensitet efter kön 1985-1999 (procent)

När återhämtningen från de låga sysselsättningsnivåerna påbörjades, var det näringslivet som ledde utvecklingen. Eftersom männen fortfarande utgjorde huvuddelen av de sysselsatta där, var det också till största delen antalet förvärvsarbetande män som ökade. Åtstramningarna i den offentliga sektorn påbörjades under andra halvan av nittiotalet (från år 1993), vilket medföljde att andelen kvinnor minskade eller var oförändrad. Från att ha haft en förvärvsintensitet på under 70 procent, ökade andelen förvärvsarbetande kvinnor till drygt 72 procent, att jämföra med 76 procent för männen. Skillnaden är dock mindre än före lågkonjunkturen och under åren 1998 och 1999 har utvecklingen varit i stort sett lika för båda könen, även om nivån skiljer sig åt.

Förändringar i åldersstrukturen

Strukturförändringarna i krisens spår berörde inte bara skillnaderna mellan män och kvinnor. Till stor del har också ålderssammansättningen hos de förvärvsarbetande ändrats. En viss del av dessa skillnader har naturligtvis rent demografiska förklaringar, men institutionella orsaker spelar också in. Som framgår av diagram 3.1 och 3.2 nedan – de två ”sysselsättningspyramiderna” – är den största skillnaden mellan situationen 1990 och 1999 att förvärvsarbetet har förskjutits upp i åldrarna. Allra tydligast syns detta i de lägsta åldersgrupperna. Personer i åldern 16 till 19 år – såväl män som kvinnor – hade år 1990 en förvärvsintensitet på över fyrtio procent. Fram till decenniets sista år

hade denna andel sjunkit till under tjugo procent; 16,7 procent för kvinnor och 19,7 procent för männen. Den enskilt största bidragande orsaken till denna utveckling är att det under perioden blev betydligt vanligare att gå en gymnasieutbildning istället för att som tidigare börja förvärvsarbeta direkt efter grundskolan. En motsvarande utveckling syns även i de något äldre ungdomsgrupperna. Bland 20-24-åringarna var andelen förvärvsarbetande år 1990 79 procent för båda könen. År 1999 hade denna förvärvsintensitet sjunkit till 57 procent för männen och 51 procent för kvinnorna. Också här är ett betydligt högre deltagande i studier – i denna åldersgrupp främst eftergymnasial utbildning – en viktig orsak till förändringen.

Diagram 3.1 Befolkningen fördelad efter kön, ålder och sysselsättningsstatus 1990 (1 000-tal)

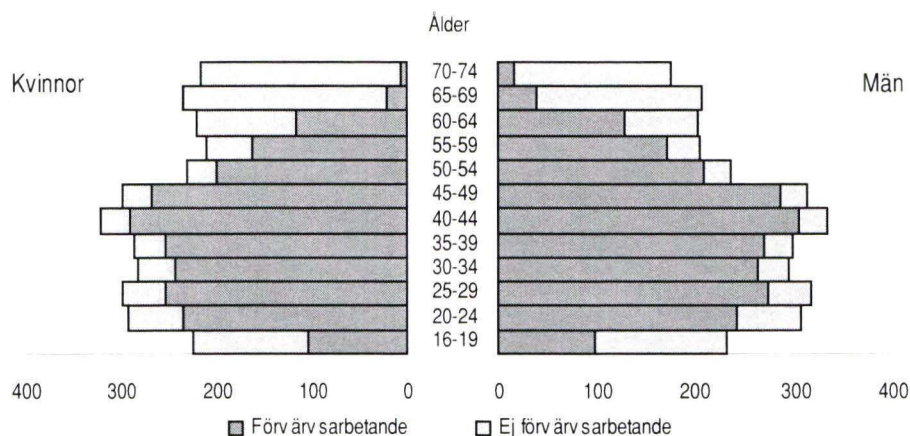
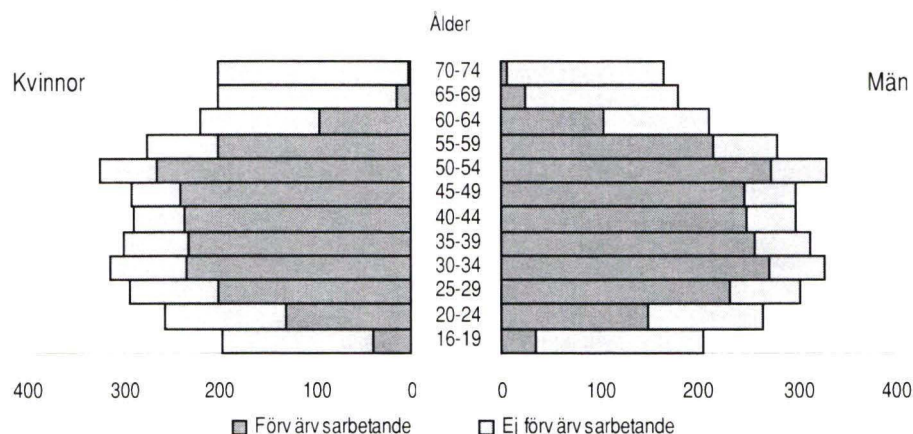

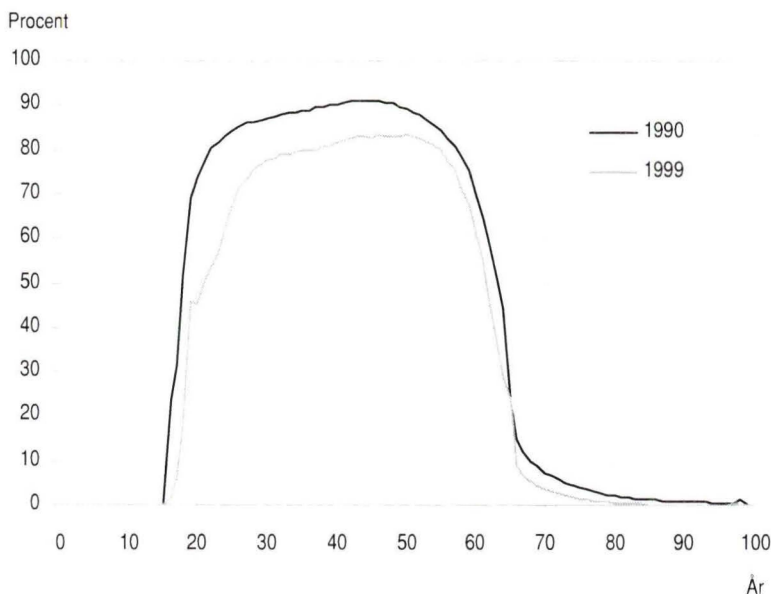
Diagram 3.2 Befolkningen fördelad efter kön, ålder och sysselsättningsstatus 1999 (1 000-tal)

I början av nittiotalet var det gruppen 40-44 år som hade flest antal förvärvsarbetande. Förvärvsintensiteten var där omkring 90 procent för båda könen. En åldrande befolkning ledde dock till att befolkningspyramidens topp år 1999 istället ligger i intervallet 50 till 54 år. Det är även där som antalet förvärvsarbetande är som flest. Männen har i denna åldersgrupp en förvärvsintensitet på 83 procent, medan andelen förvärvsarbetande kvinnor är 82 procent. Skillnaderna mellan årtiondets början och dess slut är dessutom relativt stora för personer strax innan pensionsåldern, i intervallet 60 till 64 år. Det har blivit betydligt mer sällsynt med förvärvsarbete i denna kategori, i synnerhet för männen. Förvärvsintensiteten har sjunkit från 64 till 49 procent för män och från 53 till 44 procent för kvinnor.

Dessa skillnader framgår ännu tydligare genom att redovisa förvärvsintensiteterna för årtårsklasser mellan åren 1990 och 1999, vilket görs i diagram 5 nedan. De största skillnaderna återfinns alltså bland ungdomar i åldrarna 16 till 24 år. Den enskilt största differensen mellan årtiondets början och dess slut gäller för artonåringar, där förvärvsintensiteten år 1990 var 52 procent, men år 1999 är nere i 18 procent; en skillnad på 34 procentenheter.

Diagram 4. Förvärvsintensitet i procent efter ålder 1990 och 1999

I intervallen från 30 år och upp till omkring 60 år skillnaderna inte alls lika dramatiska. Differenserna mellan åren 1990 och 1999 ligger på under tio procentenheter. Förskjutningen av förvärvsarbete uppåt i åldrarna framgår även av det här diagrammet, men den högsta förvärvsintensiteten återfinns bland 46-åringar både 1990 och 1999, även om det är nästan lika vanligt med förvärvsarbete bland 50-åringar år 1999.

Trots att den officiella pensionsåldern skall vara 65 år, är det ganska få personer som verkligen arbetar fram till dess. Denna andel har dessutom minskat kraftigt under nittioåret. År 1990 förvärvsarbetade 44 procent av 64-åringarna, d.v.s. året före pensionen. Denna andel hade sjunkit till 29 procent år 1999.

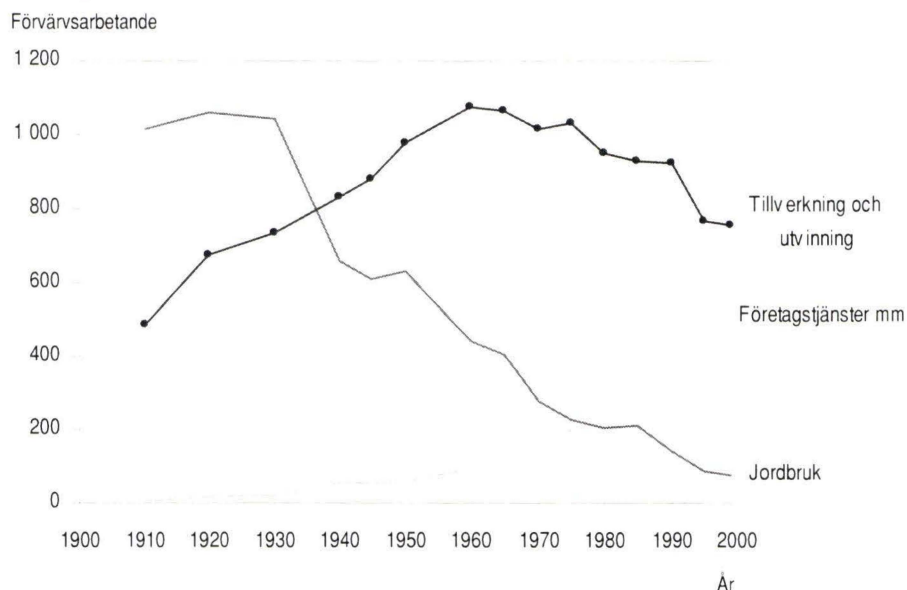
Förvärvsarbete efter 65 år ålder förekommer naturligtvis också, men det rör sig om ganska få personer, med andelar under 10 procent. Även här har förvärvsintensiteterna sjunkit under nittioåret. Exempelvis hade sju procent av sjuttioåringarna någon form av förvärvsarbete år 1990, men bara fyra procent år 1999.

Näringsstrukturens förändring

Eftersom utvecklingen av arbetsmarknaden under nittioåret kännetecknades av en kraftig nedgång i sysselsättning inom först näringslivet – i första hand industrin och därtill relaterade tjänster – och därefter följande nedskärningar i den offentliga sektorn, har näringsgrensstrukturen också kommit att få ett annat utseende. Även andra förändringar – däribland expansionen av företagstjänstesektorn och den fortsatta nedgången inom jordbruket – har påverkat strukturen. Även om de anställda inom tillverkningsindustrin som andel av alla sysselsatta inte sjunkit särskilt mycket – från 21 till 19 procent – är det ändå en mycket kraftig nedgång sett ur ett längre perspektiv. Under nittioåret minskade antalet förvärvsarbetande inom industrin med 168 000 personer, d.v.s. närmare var femte anställd försvann. Det här var den största tillbakagången för industrin under hela nittonhundratalet. Diagram 5 visar hur tre näringsgrenar – tillverkningsindustrin, jordbruket och företagsrelaterade

tjänster – utvecklats under de senaste hundra åren. Från att ha varit den absolut största branschen med över en miljon sysselsatta har jordbrukssektorn konstant minskat under hela seklet och blev under trettioalet omsprunget av industrin som viktigaste näringsgren mätt i antal förvärvsarbetande. Tillverkningsindustrins toppår under sextioalet följdes av en svag neråtgående trend som slutligen accelererade under nittioalet. Antalet förvärvsarbetande inom industrin var 1999 ungefär lika många som för sjuttio år sedan. Istället har de företagsinriktade privata tjänsterna under de senaste årtiondena visat sig vara den mest expansiva branschen i antalet sysselsatta.

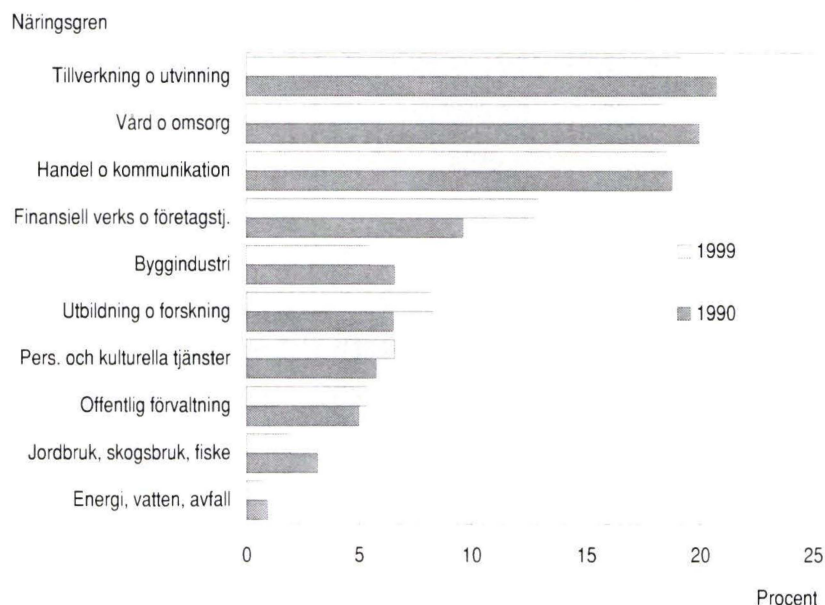
Diagram 5. Antal förvärvsarbetande inom tillverkningsindustri, jordbruk och företagstjänster under 1900-talet (1 000-tal)

Antalet förvärvsarbetande inom företagstjänstesektorn är 1999 ungefär lika många som inom industrin i 1900-talets början. Jordbruket har däremot blivit en ganska marginell näringsgren, med bara omkring 78 000 förvärvsarbetande, vilket motsvarar en tiondel av antalet sysselsatta inom industrin.

Några av de största förändringarna under den här perioden har ägt rum under nittioalet. Som framgår av diagram 6 nedan, där respektive näringsgrens andel av det totala antalet förvärvsarbetande redovisas för åren 1990 och 1999, har en viss förskjutning i näringsstrukturen ägt rum.

Diagram 6. Andel förvärvsarbetande (procent) per näringsgren 1990 och 1999

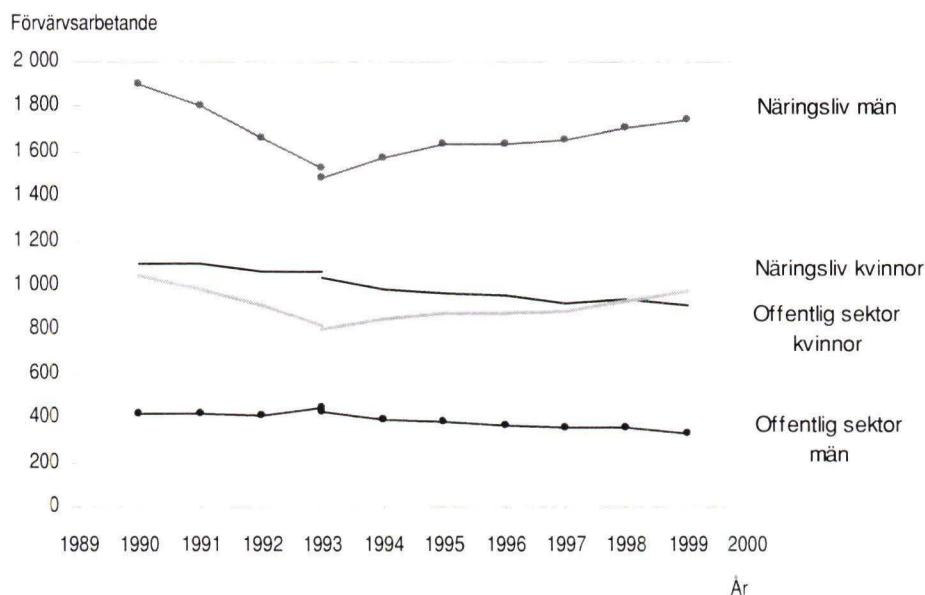

Den omfattande nedgången av industrisysselsättningen har inte påverkat fördelningen över näringsgrenarna så mycket som man kanske är förledd att tro. Fortfarande återfinns över 19 procent av de förvärvsarbetande inom tillverkningsindustrin, vilket är mer än både vårdsektorn och handeln. Andelen förvärvsarbetande inom såväl vård och omsorg som byggindustrin har minskat med mellan en och två procentenheter. De näringsgrenar som istället kommit att ta upp en allt större andel av de sysselsatta är främst företagstjänster och finansiell verksamhet samt utbildning och forskning. Företagstjänstesektorn har ökat från 10 till 13 procent av samtliga förvärvsarbetande mellan åren 1990 och 1999. Ökningen var nästan lika stor inom utbildning och forskning.

Offentlig sektor och näringsliv

Nedgången i sysselsättning i nittiotalets början skedde – vilket redogjorts för ovan – först inom näringslivet (främst industrin) och därefter, som en följd detta, neddragningar inom den offentliga sektorn. Perioden kännetecknas också av privatiseringar, bolagiseringar och andra former av omstruktureringar, vilka har förändrat den tidigare skarpa uppdelningen mellan offentlig och privat sektor. I diagram 7 nedan redovisas antalet förvärvsarbetande inom näringslivet respektive offentlig sektor uppdelat på kön. Det är betydande skillnader mellan män och kvinnor vad gäller sektorstillhörighet. Bara 16 procent av alla förvärvsarbetande män arbetar inom offentlig sektor, mot nära hälften av kvinnorna.

Diagram 7. Antal förvärvsarbetande (1 000-tal) fördelade efter sektor och kön 1990-1999

Sysselsättningsnedgången var allra tydligast för näringslivet och drabbade därmed männen i högre grad än kvinnorna. Mellan åren 1990 och 1993 minskade antalet förvärvsarbetande med över 600 000 personer, varav över 60 procent var män. Inom offentlig sektor var antalet sysselsatta under samma period i stort sett oförändrat och för männen till och med något ökande. Omedelbart efter 1993 påbörjade näringslivet sin återhämtning, både för män och kvinnor. För den offentliga sektorn var det dock först nu som nedgången i sysselsättning påbörjades. Totalt minskade antalet förvärvsarbetande med 217 000 personer, varav drygt 56 procent var kvinnor. Procentuellt sett gick dock minskningen ännu större bland männen. Av 428 000 förvärvsarbetande män år 1993 inom offentlig sektor var 22 procent borta år 1999. Motsvarande

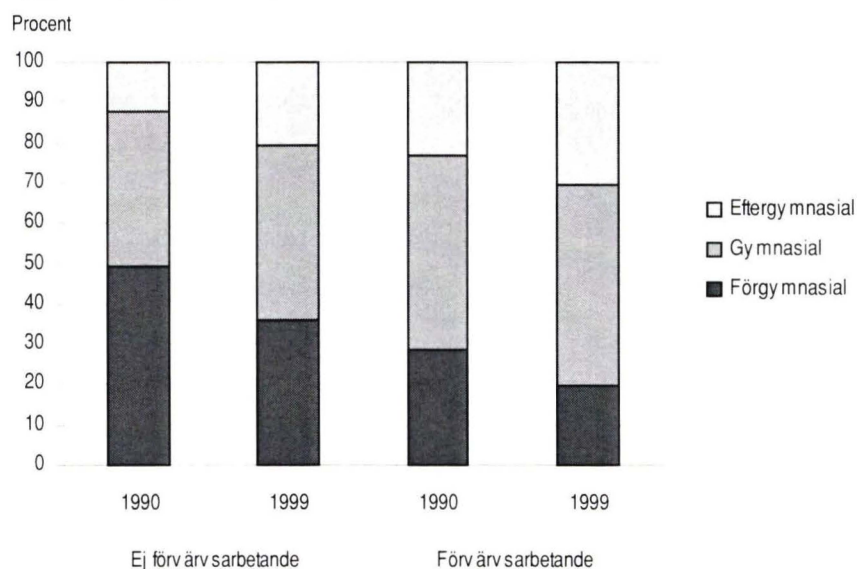
minskning för kvinnorna var endast 11 procent, även om det i absoluta tal rörde sig om fler personer.

Ytterligare en effekt av den snabba återhämtningen inom näringslivet var att för första gången arbetade fler kvinnor inom den sektorn än inom offentlig sektor. Totalt var 976 000 kvinnor sysselsatta inom näringslivet år 1999 mot 909 000 inom den offentliga sektorn. Männen har under hela perioden i betydligt högre utsträckning arbetat inom näringslivet och skillnaden i antal har gradvis ökat från bottenåret 1993.

Förändringar i utbildningsstrukturen

Vid genomgången av åldersstrukturen ovan visade det sig att andelen förvärvsarbetande i de lägre åldrarna (16-24 år) minskat dramatiskt under nittiotalet. En starkt bidragande orsak till detta var att andelen personer som går gymnasiet ökat kraftigt. Det har även blivit vanligare med eftergymnasial utbildning. Den här utvecklingen påverkar naturligtvis den allmänna utbildningsnivån i samhället. Diagram 8 visar hur andelen personer med förgymnasial, gymnasial respektive eftergymnasial utbildning skiljer sig åt mellan åren 1990 och 1999.

Diagram 8. Andel personer i åldern 20-64 år per utbildningsnivå (procent) efter sysselsättningsstatus år 1990 och 1999

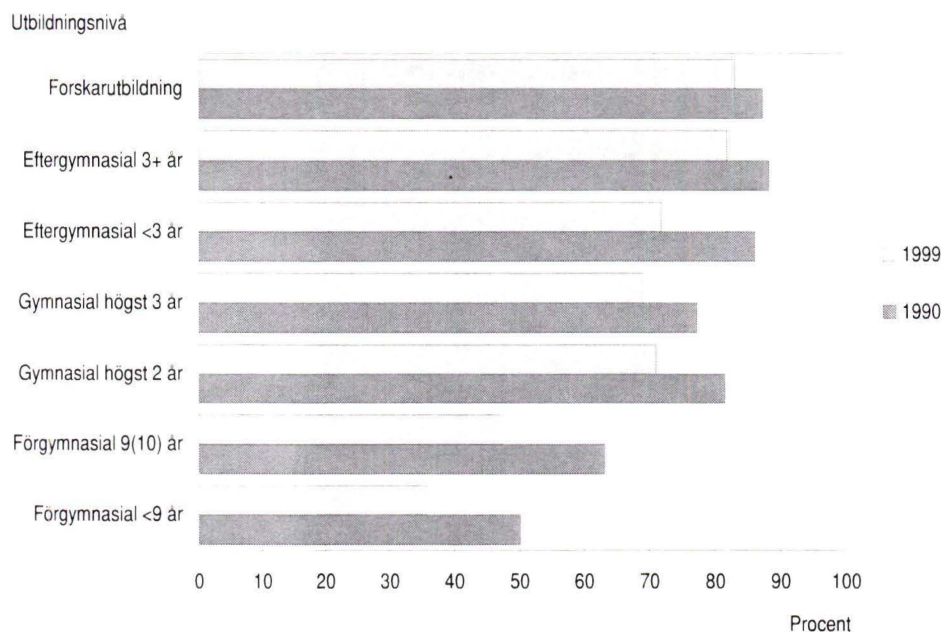
Bland förvärvsarbetande personer var redan år 1990 andelen med någon form av eftergymnasial utbildning 23 procent. Denna andel hade fram till år 1999 ökat till 28 procent. Andelen förvärvsarbetande med högst gymnasial utbildning var ganska konstant under decenniet; andelen ökade från drygt 48 till 50 procent. Det var istället personer med enbart förgymnasial utbildning som drastiskt minskade. År 1990 var det bland de förvärvsarbetande vanligare med bara grund- eller folkskoleutbildning än med eftergymnasial utbildning. Förhållandet kom dock att bli det omvända och andelen sjönk dock från 28 till 20 procent år 1999.

Utvecklingen gick åt samma håll bland ej förvärvsarbetande personer. Andelen med eftergymnasial utbildning var år 1990 12 procent, vilket ökade till 21 procent under nittiotalets sista år. Dock var förgymnasial utbildning vanligare ännu under 1999. År 1990 utgjorde dessa den största gruppen bland personer utan förvärvsarbete, men till år 1999 hade personer med gymnasial utbildning blivit fler.

Vilken utbildningsnivå man har är också starkt förknippat med sannolikheten att ha ett jobb. Som framgår av diagram 9 nedan är detta samband giltigt både före och efter raset i sysselsättning under nittiotalets mitt. Vissa förändringar har dock inträffat under perioden. Allra tydligast är att personer med enbart förgymnasial utbildning har klarat nedgången sämst. Av de med kort folkskoleutbildning (åtta år eller mindre) hade varannan arbete i början av nittiotalet. Detta hade minskat till bara var tredje person. Läget var likartad även för de med nioårig grundskola. Förvärvsintensiteten sjönk med 16 procentenheter; från 63 till 47 procent.

De minsta förändringarna ägde rum bland personer med högst utbildningsnivå, d.v.s. eftergymnasial utbildning längre än tre år, inklusive forskarutbildning. Förvärvsintensiteterna minskade bara med fyra till sex procentenheter. Dock var det en betydande förändring bland dem med kortare eftergymnasial utbildning – andelen förvärvsarbete gick ner från 86 till 72 procent. Kring 70 procent ligger också förvärvsintensiteterna för personer med högst gymnasial utbildning. Andelen är faktiskt något högre för dem med enbart tvåårigt gymnasium, men till största delen rör det sig om yrkesutbildningar där man har kunnat komma direkt ut på arbetsmarknaden efter examen. Före gymnasiereformen var de treåriga gymnasieutbildningarna till största delen studieförberedande och en större andel gick vidare till universitet och högskolor. Dessa effekter dröjer sig ännu 1999 kvar, även om skillnaden i förvärvsintensitet mellan två- och treåriga gymnasieutbildningar är mindre år 1999 än 1990.

Diagram 9. Förvärvsintensitet (procent) efter utbildningsnivå 1990 och 1999

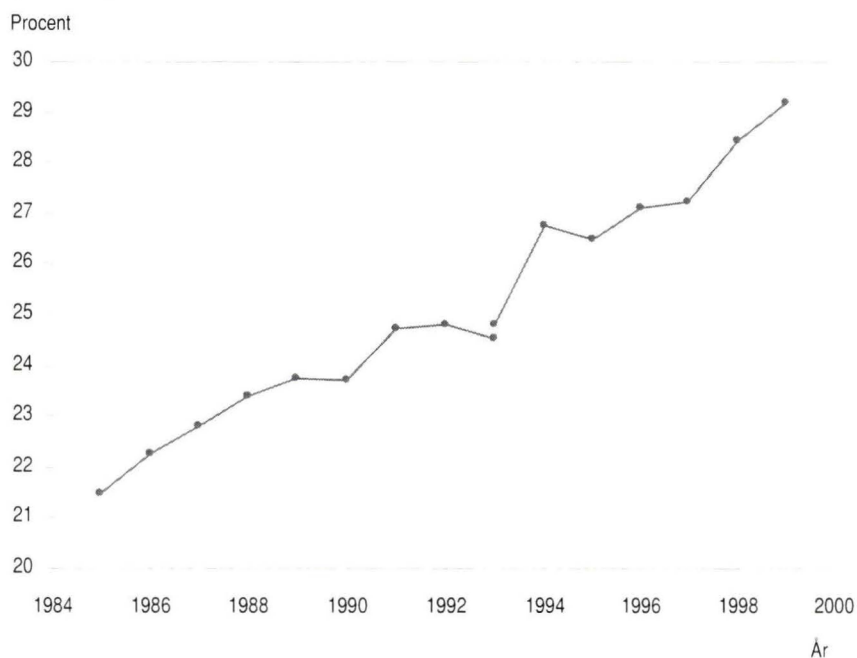

Pendling och regionförstoring

En arbetsmarknad bygger i grunden på att matcha utbud och efterfrågan, d.v.s. att lediga jobb tillsätts av sökande. Eftersom det kan finnas stora regionala variationer beträffande var de lediga jobben finns och att den lämpliga arbetskraften kanske inte alltid finns på samma ort, kan denna matchningsproblematik lösas genom pendling – boende i en kommun och arbete i en annan. I den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken finns uppgifter om var personer bor (folkbokföring) och var de arbetar (arbetsställe). Genom att jämföra dessa uppgifter kan pendlingsstatistik tas fram. Arbetspendlingen är också orsaken till att man skiljer mellan nattbefolkning (personer som bor i regionen oavsett var de arbetar) och dagbefolkning (personer som arbetar i regionen oavsett var de bor).

Pendling har blivit allt vanligare under åttio- och nittiotalen. År 1985 pendlade 21,5 procent av alla förvärvsarbetande. Denna andel har ökat till 29,5 procent år 1999. Totalt rör det sig om 1 156 000 personer, av totalt 3 960 000 förvärvsarbetande.

Diagram 10. Andel pendlare över kommungräns av de förvärvsarbetande (procent) 1985-1999

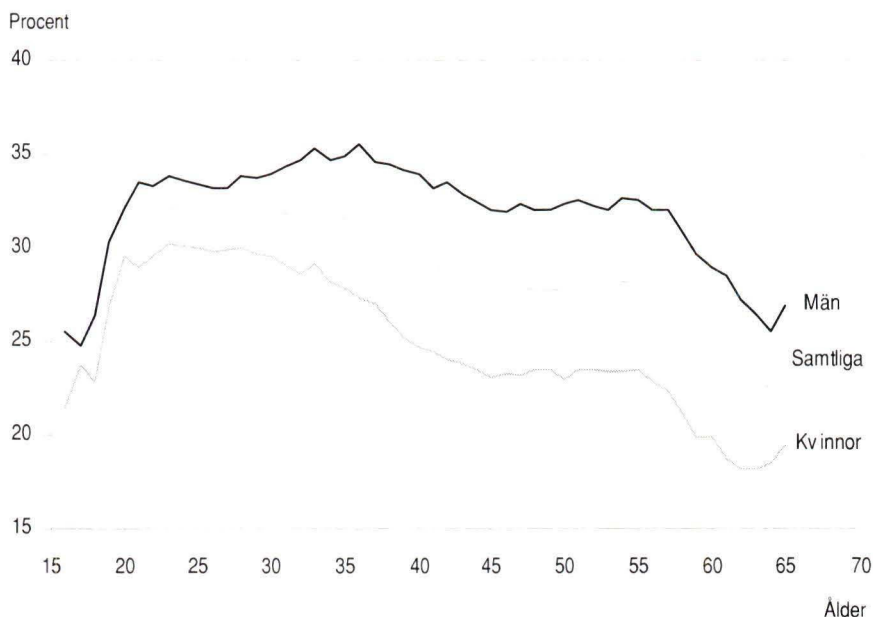

Räknat som andel av de sysselsatta har pendlingen stadigt ökat under i stort sett hela perioden 1985-1999. En svag nedgång följde den allmänna konjunktursvackan under nittiotalets första år, men andelen pendlare minskade bara under 1993 och 1995, och då med måttliga 0,3 procentenheter vardera året. Det totala antalet pendlare sjönk samtidigt med sysselsättningsnedgången och var 1993 nere i samma nivå som år 1985. Dock återhämtade sig antalet pendlare ganska snabbt, och var redan 1997 uppe i samma nivå som i nittiotalets början.

Vilka är det då som pendlar? Benägenheten att bo i en kommun och arbeta i en annan skiljer sig i hög grad åt mellan åldrarna, könen, olika näringsgrenar, utbildningsnivåer och flera andra variabler. Dessutom har pendlingsstrukturen förändrats under nittiotalets gång. Diagram 11 nedan beskriver andelen pendlare efter ålder och kön. Inom samtliga åldrar är det vanligare för män än för kvinnor att färdas över en kommungräns för att komma till arbetet. Den vanligaste åldern totalt sett är 33 år, där närmare var tredje person pendlar. Bland männen är det dock ännu något mer vanligt med arbetspendling vid 36 års ålder. Förutom dessa toppar kring 35-årsåldern, är andelen ganska konstant ända fram

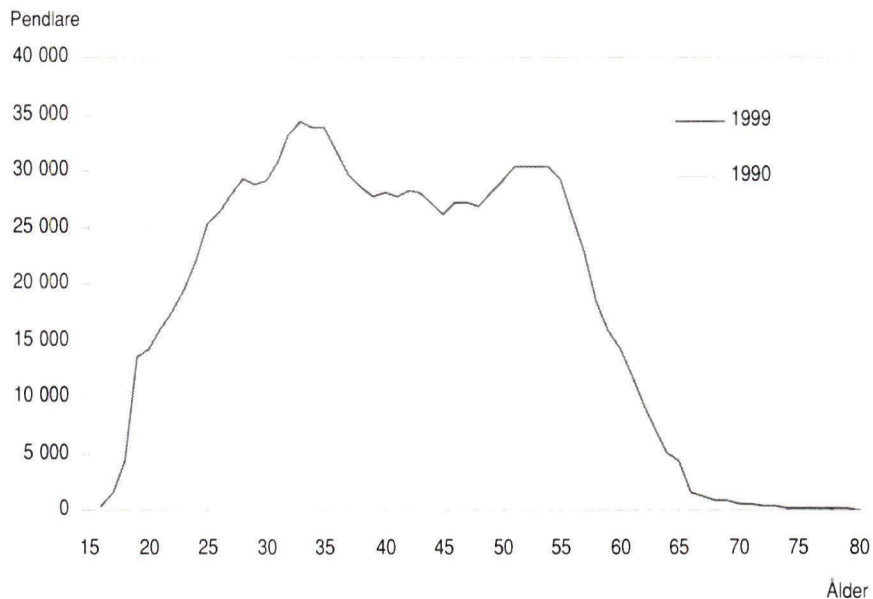
till 57 år, där benägenheten att pendla hastigt avtar. Situationen för kvinnorna ser annorlunda ut. Pendling är vanligast i tjugooårsåldern, men benägenheten minskar därefter konstant, för att slutligen radikalt avta efter 55 års ålder.

Diagram 11. Andel pendlare (procent) av de förvärvsarbetande efter kön och ålder 1999.

Under nittiotalet har pendlingsmönstret beträffande fördelning över olika åldrar i viss mån förändrats. Sett till det totala *antalet* pendlare per åldersgrupp – till skillnad från andelen i diagrammet ovan – har det skett en förskjutning uppåt i åldrarna vad gäller antalet personer med arbetsplatsen i en annan kommun än sin hemort. Under 1990 fanns de flesta pendlarna i två "pucklar" vid 26 respektive 45 års ålder. Dessa två toppnivåer ligger i årtiondets slut istället vid åldrarna 33 och 53 år. Dessutom har den ökning av antalet pendlare som ägt rum under hela tidsperioden koncentrerats till de lägre åldrarna.

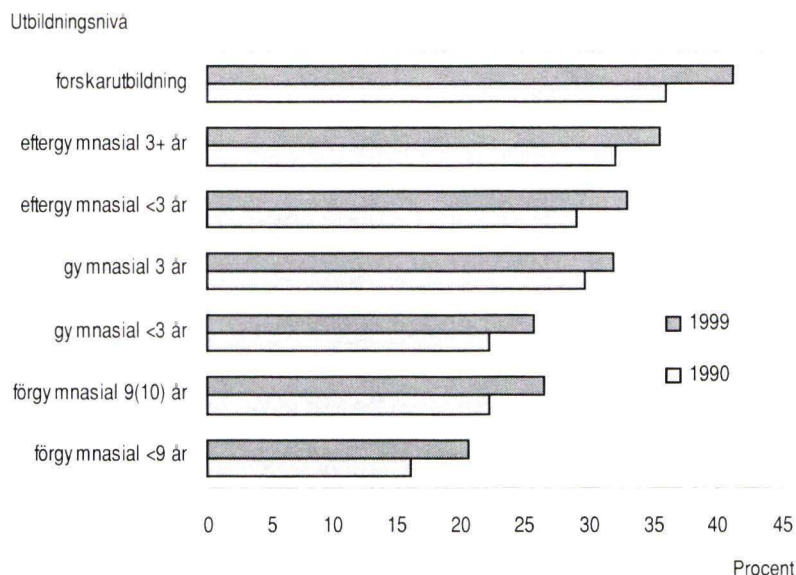
Diagram 12. Antal pendlare efter ålder 1990 och 1999

En annan egenskap som i hög grad styr pendlingsbeteendet hos de förvärvsarbetande är utbildningsnivån. I allmänhet gäller att ju högre utbildning

en person har, desto större är sannolikheten för pendling till arbetet. Som framgår av diagram 13 nedan, gäller sambandet såväl i början av nittiotalet som i dess slut. Ökningen i pendlingsbenägenhet har inte förändrat denna struktur nämnvärt, utan andelen pendlare har ökat inom alla utbildningsnivåer.

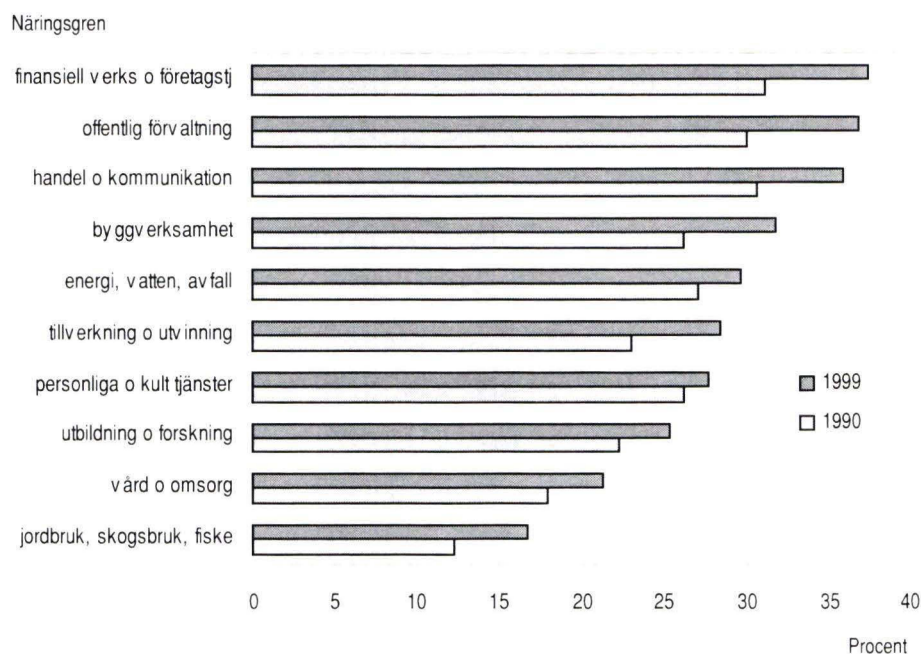
Diagram 13. Andel pendlare (procent) efter utbildningsnivå 1990 och 1999

Det är en betydande skillnad i andel pendlare mellan de förvärvsarbetande med högsta respektive lägsta utbildningsnivåerna. Bortsett från de forskarutbildade – som trots allt är en relativt liten grupp med inte mer än 35 000 förvärvsarbetande – arbetspendlar över 36 procent av alla personer med lång eftergymnasial utbildning. Bland dem som endast har kortare grund- eller folkskoleutbildning är motsvarande andel endast 21 procent. Det enda som bryter mot mönstret – och även är en förändring från år 1990 – är att pendlingsbenägenheten är något större bland förvärvsarbetande med nioårig grundskola än bland de med tvåårig gymnasial utbildning.

Ytterligare betydande skillnader i pendlingsbenägenhet kan återfinnas inom olika näringsgrenar, vilket framgår av diagram 14 nedan.

Diagram 14. Andel pendlare (procent) efter näringsgren 1990 och 1999

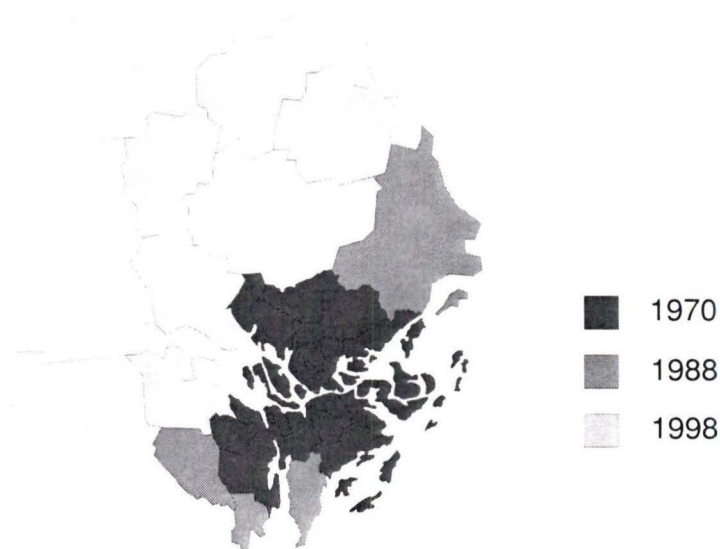
Inom tre näringsgrenar är andelen pendlare större än 35 procent; finansiell verksamhet och företagstjänster, offentlig förvaltning, samt handel och kommunikation. Det var inom dessa tre branscher som pendlingen var som högst även år 1990, men under årtiondet har andelarna ökat betydligt. Inom offentlig förvaltning ökade andelen pendlare med sju procentenheter och inom företagstjänster med sex procentenheter. Pendlingsbenägenheten ökade också betydligt inom tillverkningsindustrin, där den steg från 23 till 28 procent på tio år. Bland de näringsgrenar där andelen pendlare inte ökat nämnvärt återfinns traditionellt offentligt dominerade branscher som vård och omsorg och utbildning och forskning. Allra minst ökade dock pendlingen inom personliga och kulturella tjänster, där andelen gick från 26 till knappt 28 procent.

Lokala arbetsmarknader

Vid redovisning av arbetsmarknadsstatistik på regional nivå används vanligen de administrativa indelningarna, t.ex. län och kommuner. Ofta följer inte dessa de faktiska mönstren vad gäller regioner inom vilka personer både bor och arbetar. Ett sätt att komma förbi detta problem är att med kommuner som byggstenar och pendlingsstatistiken som verktyg skapa funktionella regioner, s.k. lokala arbetsmarknader (LA). Lokala arbetsmarknader är regioner inom vilka arbetsmarknaden fungerar relativt oberoende av omvärlden vad avser dess funktionssätt och befolkningens tillgång till arbeten. Vid skapande av lokala arbetsmarknader ska alltså dagbefolkningen (de personer som arbetar i regionen) sträva mot att vara samma som nattbefolkningen (de personer som bor i regionen). Officiella indelningar i lokala arbetsmarknader görs vart femte år. Den senaste avser 1998 och används genomgående som regional indelning i detta Statistiska Meddelande. Se tabell 1 i bilagan för en förteckning över de lokala arbetsmarknaderna och vilka kommuner som ingår i dem.

Arbetspendlingen har – vilket redogjorts för ovan – konstant ökat under de senaste tio till femton åren. Att personer i allt högre grad reser över minst en kommungräns för att nå sitt förvärsarbete innebär därmed att de lokala arbetsmarknaderna – områden där man både bor och arbetar – gradvis blir större. En regionförstörning blir alltså effekten av arbetskraftens ökade geografiska rörlighet. Ett tydligt exempel på detta är utvecklingen av Stockholms lokal arbetsmarknad.

Diagram 15. Utveckling av Stockholms lokala arbetsmarknad 1970-98

Kartan i diagram 15 visar hur Stockholms LA gradvis har utökats genom att omfatta allt fler av de kringliggande kommunerna. I 1970 års indelning i lokala arbetsmarknader ingick kommunerna i Stockholms län förutom Norrtälje och Nynäshamn. Dessutom ingick Håbo kommun i Uppsala län. Till 1988 hade de återstående kommunerna i Stockholms län tillkommit och dessutom Gnesta och Trosa kommuner. Tio år senare, vid 1998 års indelning, hade hela det tidigare Uppsala LA uppslukats av Stockholm, så att kommunerna Uppsala, Tierp, Enköping och Östhammar nu ingår. Redan 1993 tillkom dessutom Strängnäs kommun.

Stockholmsregionen är ett tydligt exempel på regionförstörning, men är också "extrem" i det avseendet att de tätt liggande kommunerna – som i flera fall enbart utgör administrativa gränser i en sammanhängande bebyggelse – ger upphov till en mycket hög andel pendlare. Av de förvärvsarbetande med arbetsplats i Stockholms LA bor över 45 procent i en annan kommun än den de arbetar i. I tablå nedan redovisas lokala arbetsmarknader med de tio högsta respektive tio lägsta andelarna pendlare.

Tablå 1. Lokala arbetsmarknader med tio högsta och tio lägsta andelar pendlare

LA-kod	LA-namn	Antal förvärvs- arbetande	Antal pendlare	Andel pendlare (procent)
01001	Stockholm	1056827	479759	45,4
12001	Perstorp	4131	1875	45,4
12002	Malmö	266772	101270	38,0
14002	Göteborg	391720	144062	36,8
18001	Laxå	3371	1034	30,7
14005	Trollhättan	79900	24230	30,3
12003	Helsingborg	118025	35346	29,9
17004	Karlstad	56000	16335	29,2
19003	Köping	20183	5666	28,1
17002	Munkfors	1821	494	27,1
24004	Vilhelmina	2873	203	7,1
23001	Strömsund	5225	346	6,6
25012	Kiruna	10776	655	6,1
24005	Asele	1283	71	5,5
25007	Pajala	2212	120	5,4
08005	Västervik	15319	802	5,2
25008	Gällivare	8435	407	4,8
24008	Skellefteå	33054	1562	4,7
22006	Örnsköldsvik	23906	963	4,0
09001	Gotland	24122	652	2,7

Som framgår av tablå är det i första hand i storstadsregionerna – Stockholm, Göteborg och Malmö – som pendlingsfrekvensen är hög. Dessutom ingår vissa små LA (Perstorp, Laxå och Munkfors) som bara utgörs av en enda kommun. Utpendlingen är tillräckligt liten för att dessa kommuner ska klassas som självständiga lokala arbetsmarknader, men de har ändå en relativt stor inpendling.

Till de som har en låg eller mycket låg andel inpendlare hör i första hand de ytstora kommunerna i Norrlands inland, där man visserligen kan färdas relativt långt till sin arbetsplats men ändå inte korsar en kommungräns. Dessutom ingår Västerviks LA med bara 5 procent pendlare, samt Gotlands LA som p.g.a. sin geografiska belägenhet har en mycket låg andel inpendlare. Både Västerviks och Gotlands LA utgörs av bara en enda kommun.

Nittiotalets regionala sysselsättningsutveckling

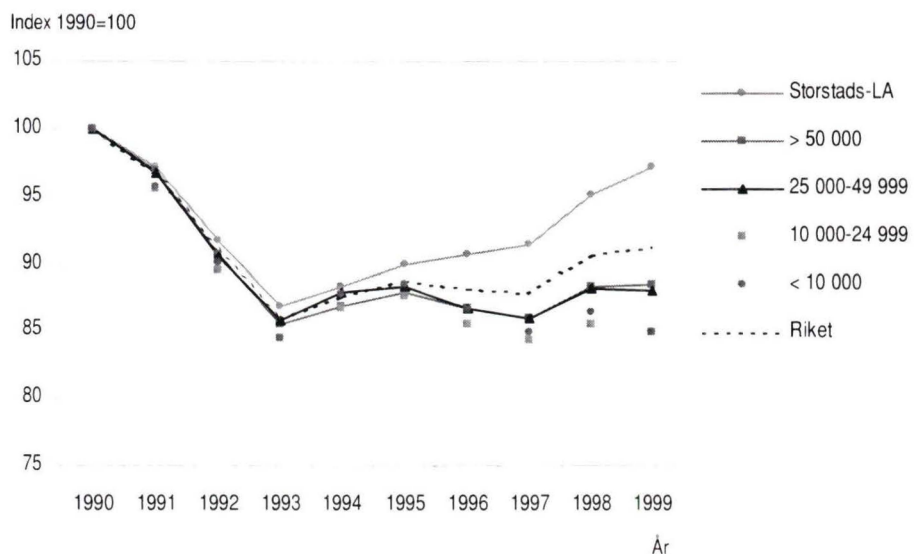
Förändringarna på arbetsmarknaden som ägde rum under 1990-talet i Sverige fick stora konsekvenser för den regionala fördelningen av sysselsättningen. Tillverkningsindustrin ledde både den stora nedgången 1991-1993 och den mindre uppgången 1994-1995. Trots en god konjunktur under senare delen av decenniet minskade dock tillverkningsindustrin antalet förvärvsarbetande under 1990-talet med drygt 168 000 personer. En annan näringsgren som minskade under perioden var hälso- och sjukvård. Nedgången under decenniet var i samma storleksordning som för tillverkningsindustrin d.v.s. drygt 160 000 förvärvsarbetande. Några näringsgrenar hade en positiv sysselsättningsutveckling under decenniet. Antalet förvärvsarbetande i företags-tjänster m.m. ökade med ca 80 000 personer. Även inom utbildning och forskning steg antalet sysselsatta. Ökningen uppgick till 35 000 förvärvsarbetande.

Förändringarna på arbetsmarknaden fick betydande konsekvenser för fördelningen av sysselsättningen regionalt. Industridominerade lokala arbetsmarknader (se tabell 1 för en förteckning över lokala arbetsmarknader och ingående kommuner) förlorade arbetstillfällen medan nya arbetstillfällen skapades i tjänsteintensiva stora lokala arbetsmarknader inom framför allt inom företagstjänster, utbildning och forskning. Många små och medelstora lokala arbetsmarknader hade en återhämtning i antalet sysselsatta 1994 och 1995 efter nedgången 1991-1993. Den positiva utvecklingen avstannade dock efter 1995 och i vissa fall föll sysselsättningen åter. De näringar som ökade sysselsättningen under 1990-talet lokaliserades främst till de tre största lokala arbetsmarknaderna Stockholm, Göteborg och Malmö. Tendensen i utvecklingen var tydlig men det fanns klara undantag från denna utveckling. I tabell 3 är det möjligt att följa sysselsättningsutvecklingen under decenniet för enskilda lokala arbetsmarknader.

Den regionala utvecklingen i stort

Nedgången i sysselsättningen under 1990-1993 drabbade de tre landsdelarna Götaland, Svealand och Norrland ungefär lika hårt. För Götalands del var minskningen 14,3 procent, för Svealand 13,7 och Norrland 14,6 procent.

Diagram 16. Utveckling av antalet förvärvsarbetande 1990-1999 i lokala arbetsmarknader av olika storlekstyper. Index 1990=100.

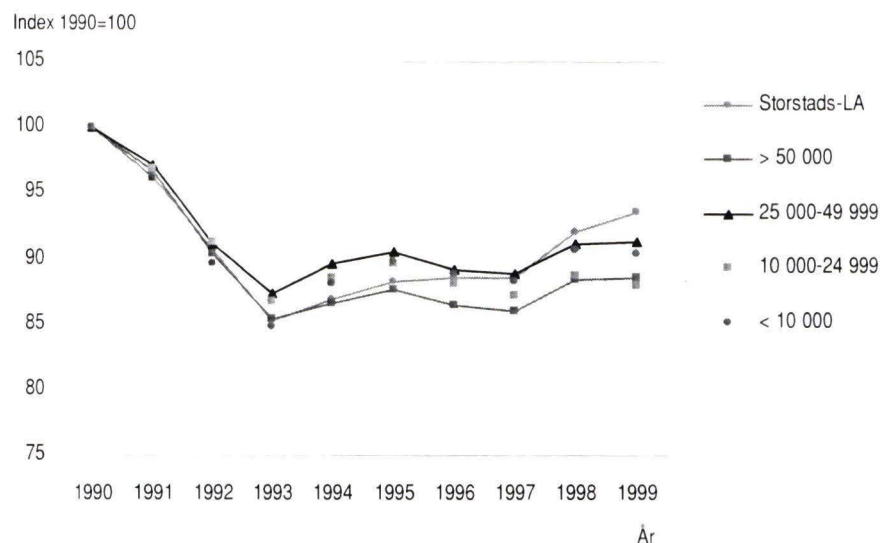
Uppgången i sysselsättningen efter 1993 fördelades däremot mycket olika. Götaland hade en uppgång 1993-1999 med 6 procent jämfört med situationen 1993 medan uppgången i Norrlands stannade vid en halv procent. Den stora vinnaren var Svealand som hade en uppgång i sysselsättningen med 9 procent. Som vi ska se senare är dock detta en sanning med viss modifikation. Den stora ökningen i Svealand medförde att landsdelen ökade sin andel av rikets sysselsättning från 39,1 till 40,3 procent d.v.s. med 1,2 procentenheter under 1990-talet. Götaland minskade sin andel från 47,3 till 46,9 procent, en minskning med 0,4 procentenheter och Norrland sin andel från 13,6 till 12,7 procent, en minskning med 0,8 procentenheter. I diagram 16 redovisas sysselsättningsutvecklingen i grupper av LA, grupperade efter storlek (antal förvärvsarbete) i riket.

Nedgången i sysselsättningen 1990-1993 i riket var likartad i de olika storlekstyperna. Se diagram 16. Nedgången för storstads-LA (Stockholm, Göteborg och Malmö) var 13 procent medan nedgången för den minsta storlekstypen var 15 procent. Uppgången i sysselsättningsutvecklingen 1994-1999 för storstads-LA var kontinuerligt positiv medan sysselsättningen stagnerade eller minskade i övriga storlekstyper efter 1995. Endast storstads-LA hade en gynnsammare utveckling än riket, vilket förklaras av att dessa hade en betydligt gynnsammare utveckling än övriga LA och att storstads-LA år 1999 omfattade hela 43 procent av samtliga förvärvsarbete i Sverige.

Utvecklingen i Götaland

Sysselsättningsutvecklingen i Götaland var som nämnts tidigare relativt likartad för de olika storlekstyperna. I Götaland var det storstads-LA som hade den gynnsammaste utvecklingen d.v.s. Göteborgs och Malmö LA. De uppnådde 1999 tillsammans 94 procent av 1990 års sysselsättningsnivå. LA i Götaland med färre än 10 000 förvärvsarbete uppnådde 90 procent i sysselsättningsnivå, vilket var en betydligt gynnsammare utvecklingen för gruppen än de 81 respektive 84 procent som motsvarande LA-typ i Svealand och Norrland uppnådde. De LA-typer som hade den minst gynnsamma sysselsättningsutvecklingen i Götaland var den näst största gruppen d.v.s. den med 50 000 förvärvsarbete eller fler och den näst minst gruppen med 10 000-24 999 förvärvsarbete. De uppnådde 88 respektive 89 procent av 1990 års sysselsättningsnivå.

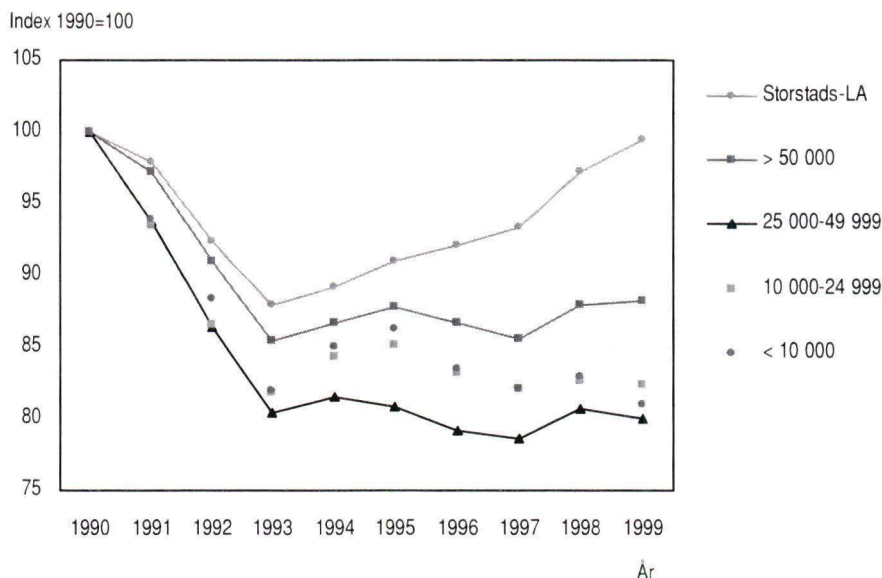
Diagram 17. Utveckling av antalet förvärvsarbete i Götaland 1990-1999 inom lokala arbetsmarknader av olika storlekstyper. Index 1990=100.

Utvecklingen i Svealand

Sysselsättningsutvecklingen i Svealand hade en betydligt större variationsvidd mellan storlekstyperna än vad som var fallet i Götaland. Medan den i Götaland uppgick till 6 procentenheter var variationen 20 procentenheter i Svealand. Storstads-LA i Svealand – synonymt med Stockholms LA – hade den mest gynnsamma sysselsättningsutvecklingen med 99 procent av 1990 års sysselsättningsnivå i slutet av decenniet. Därefter kom LA med 50 000 eller fler förvärvsarbetande som uppnådde 88 procent. Den minst gynnsamma utvecklingen hade LA med 25 000-49 999 förvärvsarbetande med 80 procent och den minsta gruppen med färre än 10 000 förvärvsarbetande 81 procent av 1990 års sysselsättningsnivå.

Diagram 18. Utveckling av antalet förvärvsarbetande i Svealand 1990-1999 inom lokala arbetsmarknader av olika storlekstyper. Index 1990=100.

Nivåmässigt hade Stockholms LA en mycket stark utveckling jämfört med övriga LA i landet. För de tre minsta storlekstyperna i Svealand var däremot utvecklingen svag. Nivåmässigt låg de betydligt lägre än motsvarande storlekstyper i Götaland och även något lägre jämfört med de tre minsta storlekstyperna i Norrland.

De tre LA som hade den mest ogynnsamma utvecklingen i Sverige under 1990-talet låg alla i Svealand. De tre var Hällefors, Filipstad och Hagfors LA, som alla förlorade ca 30 procent av antalet sysselsatta under 1990-talet.

Utvecklingen i Norrland

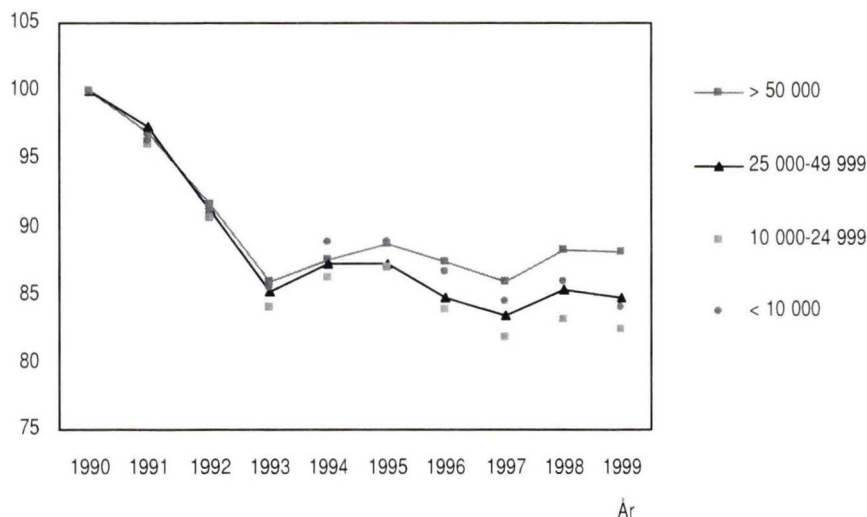
I Norrland finns endast fyra storlekstyper eftersom storstadsområden saknas i landsdelen. Variationsvidden mellan de olika storlekstyperna i Norrland var lika stor som i Götaland d.v.s. 6 procentenheter men nivåmässigt låg man 6 procent under Götalands nivå för de tre minsta storlekstyperna och något över den i Svealand. Som nämnts tidigare hade LA med minst 50 000 förvärvsarbetande utanför storstads-LA likartad sysselsättningsutveckling i alla tre landsdelarna.

Ingen storlekstyp kan sägas ha haft någon återhämtning efter 1995 i Norrland utan uppgången avstannade. Det fanns dock stora skillnader mellan lokala arbetsmarknader inom enskilda storlekstyper. Exempelvis låg sysselsättningsnivån 1999 i Umeå LA på 94 procent av 1990 års sysselsättningsnivå medan övriga LA i gruppen d.v.s. Gävle, Luleå och Sundsvall låg på mellan 85 och 87

procent. Sysselsättningsutvecklingen i övriga storlekstyper försämrades efter 1995. I LA med färre än 10 000 förvärvsarbetande låg antalet förvärvsarbetande lägre än bottenåret 1993. Även bland dessa fanns stora skillnader mellan enskilda LA. Sorsele, Härjedalen, Arjeplog, Ljusdals och Åre LA låg på mellan 90 och 100 procent av 1990 års nivå. Härnösands LA, som tillhör storlekstyp 25 000 till 49 999 förvärvsarbetande, hade den minst gynnsamma sysselsättningsutvecklingen i Norrland med 74 procent av 1990 års nivå.

Diagram 19. Utveckling av antalet förvärvsarbetande i Norrland 1990-1999 inom lokala arbetsmarknader av olika storlekstyper. Index 1990=100.

Index 1990=100

Sammanfattning

Nedgången i sysselsättningen 1991-1993 var i stort sett likartad för alla typer av lokala arbetsmarknader. De stora lokala arbetsmarknaderna hade dock en något mindre procentuell nedgång än de mindre. Den uppgång i sysselsättningen som inleddes 1994 och 1995 berörde alla typer av lokala arbetsmarknader. Utvecklingen därefter varierade stort mellan de olika storlekstyperna.

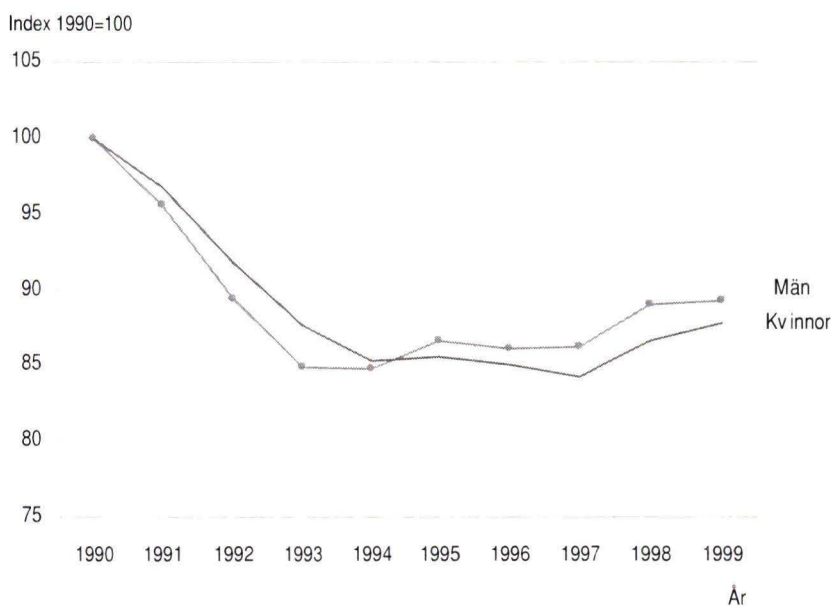
Endast den största storlekstypen, som utgörs av de tre storstadsområdena och omfattar 43 procent av landets förvärvsarbetande, hade en positivare utveckling under 1990-talet än riket som helhet. Allra gynnsammaste utvecklingen hade Stockholms lokala arbetsmarknad som 1999 nådde 97 procent av 1990 års sysselsättningsnivå. Göteborgs lokala arbetsmarknad uppnådde 93 procent och Malmö 89 procent av 1990 års nivå.

I övriga storlekstyper stagnerade sysselsättningen under andra halvan av decenniet. Det gällde även för arbetsmarknader med minst 50 000 förvärvsarbetande. Utvecklingen för den storlekstypen var likartad i de tre landsdelarna. De uppnådde 88 procent av 1990 års nivå. För övriga storlekstyper var utvecklingen olikartad i Götaland jämfört med Svealand och Norrland. I Götaland hade den minsta storlekstypen med färre än 10 000 förvärvsarbetande och den med 25 000-49 000 förvärvsarbetande samma utveckling som för riket d.v.s. de uppnådde ca 91 procent av 1990 års sysselsättningsnivå. I Svealand och Norrland uppnådde man endast mellan 80 och 84 procent av 1990 års nivå, vilket i stort sett innebar att den svaga återhämtning i sysselsättningen 1994 och 1995 ersattes av en sysselsättningsmässig tillbakagång under andra halvan av decenniet.

Regional utveckling för kvinnor och män

De stora förändringarna i sysselsättning under 1990-talet påverkade på olika sätt mäns och kvinnors arbetsmarknad. Orsaken till detta var att kvinnor och män arbetar delvis inom olika sektorer på arbetsmarknaden, vilka hade olika utveckling. Medan ca 80 procent av männen och ca 50 procent av kvinnorna var beroende av utvecklingen inom näringslivet var endast ca 15 procent av männen och ca 50 procent av kvinnorna beroende av hur den offentliga sektorn utvecklades. Det kraftiga raset i sysselsättning 1991-1993 orsakades främst av minskad efterfrågan och rationaliseringar inom tillverkningsindustrin, vilket fick konsekvenser även i övriga näringslivet. Sysselsättningsuppgången 1994 och 1995 leddes av näringslivet. Utvecklingen inom den offentliga sektorn var inte lika drastisk utan mer långdragen. Efter 1993 började sysselsättningen minska på allvar inom den offentliga sektorn och någon egentlig återhämtning skedde inte senare under decenniet. Utvecklingen inom de två sektorerna fick till följd att svängningarna i männens sysselsättningsutveckling blev kraftigare än kvinnornas både under konjunkturedgången 1991-1993 och uppgången 1994-1995. Efter 1995 var utvecklingen likartad för båda könen. Se diagram 20.

Diagram 20. Sysselsättningsutvecklingen 1990-1999 för kvinnor och män. Index 1990=100

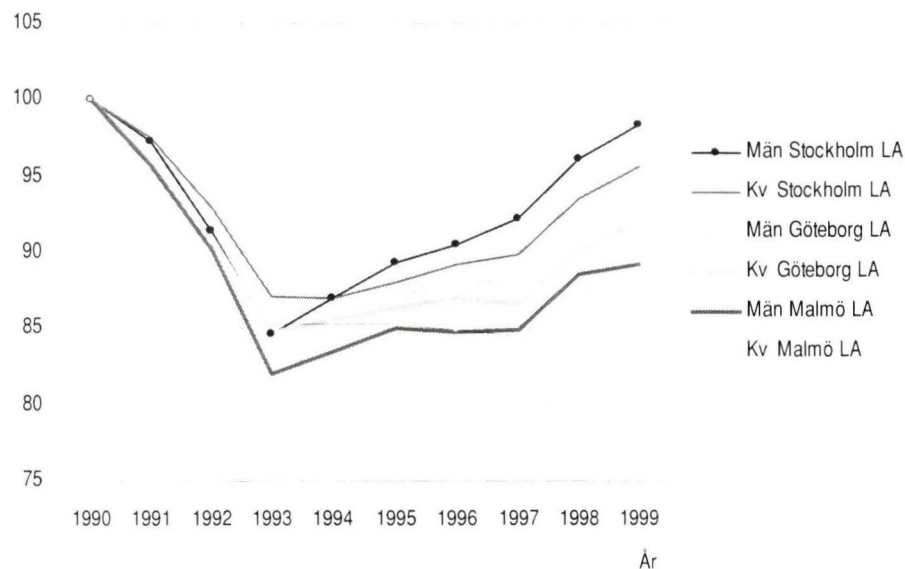
Den regionala fördelningen av förvärvsarbetande är mycket varierande. Den största, Stockholms lokala arbetsmarknad, omfattade 1999 drygt 1 miljon förvärvsarbetande d.v.s. ca 25 procent av landets arbetstillfällen medan Dorotea lokala arbetsmarknad i Norrlands inland hade knappt 1 200 förvärvsarbetande, vilket motsvarade 0,03 procent av arbetstillfällena i riket. Tillsammans omfattade de tre största lokala arbetsmarknaderna drygt 40 procent av sysselsättningen i Sverige och de hade en annan sysselsättningsutveckling för kvinnor och män än övriga lokala arbetsmarknader. I diagram 21 redovisas sysselsättningsutvecklingen för kvinnor och män i de tre största lokala arbetsmarknaderna.

I diagrammet syns tydligt att Stockholms regionala arbetsmarknad hade en bättre sysselsättningsutveckling än Göteborgs, som hade en bättre utveckling än Malmös. I alla tre regionerna hade männen bättre sysselsättningsutveckling än kvinnorna i motsvarande region. Däremot hade kvinnor från Stockholmsregionen en bättre sysselsättningsutveckling än män från Göteborgsregionen och kvinnorna i Göteborgsregionen hade en bättre utveckling än män från Malmöregionen. I jämförelse med rikets utveckling hade endast män och

kvinnor från Stockholms och Göteborgs lokala arbetsmarknader bättre utveckling medan den för män och kvinnor i Malmö lokala arbetsmarknad var ungefär densamma som för riket.

Diagram 21. Sysselsättningsutvecklingen 1990-1999 för kvinnor och män i de tre största lokala arbetsmarknaderna. Index 1990=100

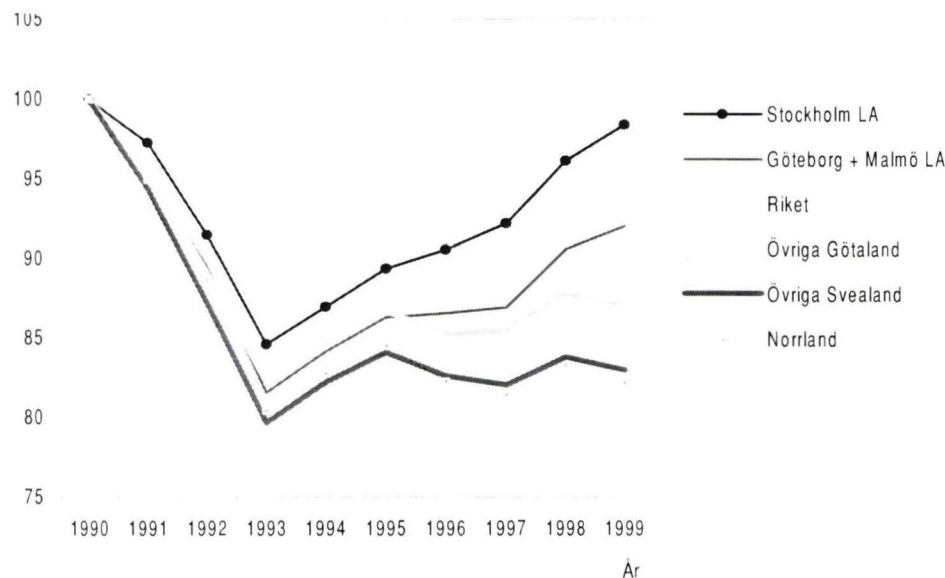
Index 1990=100

I diagram 22 och 23 jämförs sysselsättningsutvecklingen för kvinnor och män i lokala arbetsmarknader i de tre landsdelarna. De tre största lokala arbetsmarknaderna är utbrutna. Som vi sett tidigare var utvecklingen i Stockholms lokala arbetsmarknad för män mycket god under 1990-talet. Även utvecklingen för männen i övriga Götaland var positiv och låg endast några procentenheter under nivån för de två storstadsregionerna Göteborg och Malmö. Alla dessa grupper hade bättre sysselsättningsutveckling än riket. Utvecklingen för män i övriga Svealand och Norrland var däremot negativ och hade i det närmaste identisk utveckling. Antalet förvärvsarbetande var lägre 1999 än 1995 och endast något högre än bottenåret 1993.

Diagram 22. Sysselsättningsutvecklingen 1990-1999 för män i lokala arbetsmarknader. Index 1990=100

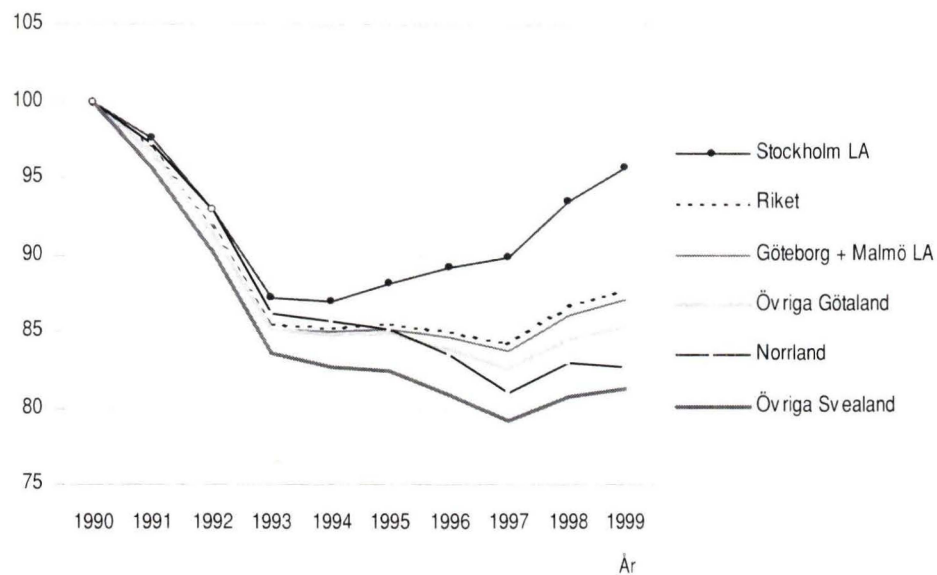
Index 1990=100

I princip samma mönster rådde för kvinnorna som för männen. Dock hade kvinnorna i Övriga Götaland en betydligt sämre sysselsättningsutveckling än männen i samma region och kvinnorna i övriga Svealand hade sämre utveckling än kvinnorna i Norrland.

Diagram 23. Sysselsättningsutvecklingen 1990-1999 för kvinnor i lokala arbetsmarknader. Index 1990=100

Index 1990=100

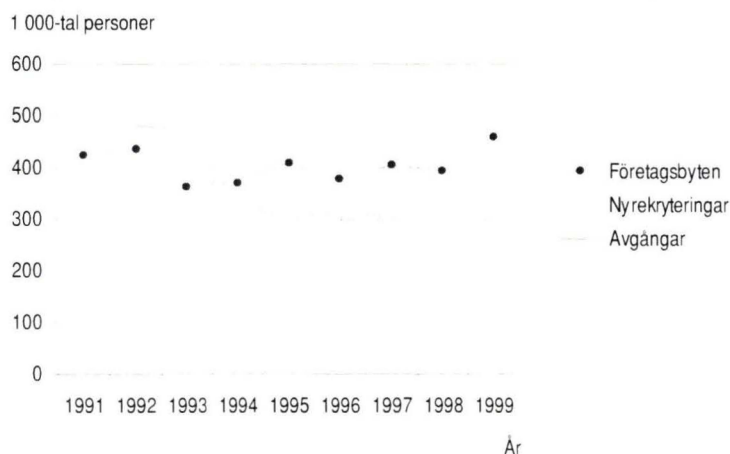

Rörlighet på arbetsmarknaden

Återhämtningen på arbetsmarknaden under nittiotalets senare del innebar att antalet förvärvsarbetande ökade med i genomsnitt ca 35 000 personer per år. Inte ens under 1998, när ökningen var som störst, steg antalet sysselsatta med mer än 117 000 personer. Detta är ganska små siffror jämfört med det totala antalet personer som rör sig på arbetsmarknaden. Varje år avgår ett stort antal personer och ett stort antal nyrekryteras. I de stora flödena ingår dessutom de som byter jobb. I diagram 24 nedan redovisas hur antalet nyrekryteringar, avgångar och företagsbyten har utvecklats under nittiotalet. Nyrekryteringar definieras som personer som har ett förvärvsarbete innevarande år men inte föregående. Avgångar innebär personer som inte är förvärvsarbetande innevarande år men som var det föregående. Företagsbyten, slutligen, utgörs av personer som är förvärvsarbetande både innevarande och föregående år, men som har olika arbetsgivare de båda åren.

Som diagrammet visar har ökningarna respektive minskningarna av antalet förvärvsarbetande under perioden styrts i lika hög grad av förändringar i både nyrekryteringar och avgångar. Under nittiotalets första år, när sysselsättningen sjönk dramatiskt, var antalet avgångar så stort som 481 000, medan nyrekryteringarna sjönk ner till endast 241 000 personer. Under 1999 nyrekryterades 345 000 personer, medan 308 000 avgick. Jämfört med föregående år, när sysselsättningsökningen var den största dittills under nittiotalet, var det både en minskning av nyrekryteringarna och en ökning av avgångarna.

Diagram 24. Rörlighet på arbetsmarknaden (1 000-tal personer) 1991-1999

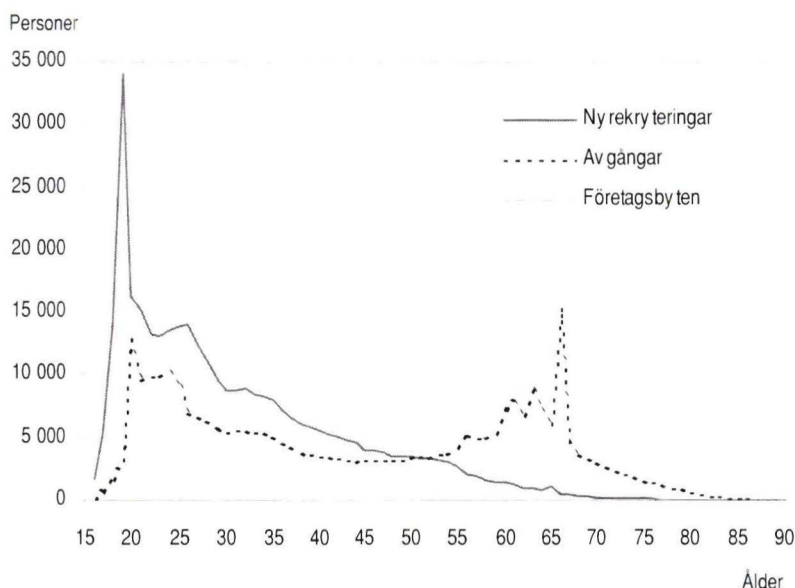

Benägenheten att byta jobb följer i huvudsak konjunkturen på arbetsmarknaden. Antalet företagsbyten var som lägst bottenåret 1993, men har trots det legat på en förhållandevis konstant nivå under hela nittiotalet. Från 425 000 företagsbyten under 1991 minskade de bara till 363 000 år 1993 för att sedan ligga på omkring 400 000 om året under resten av decenniet. Det är bara under det sista året som antalet ökat kraftigt för att åter igen ligga på ungefär samma nivå som under 1991-1992.

Rörligheten på arbetsmarknaden är beroende av var den enskilda personen befinner sig i sin arbetsmarknadskarriär. Nyrekryteringar, avgångar och företagsbyten är därför starkt sammanknippade med ålder. I viss mån – i synnerhet vad beträffar avgångarna från förvärvsarbete – uppträder det också skillnader mellan män och kvinnor. De flesta nyrekryteringarna äger rum bland personer i de lägre åldrarna, i de flesta fall när de träder in i arbetsmarknaden för första gången. Av alla 345 000 personer som nyrekryterades under år 1999 var 141 000 under 26 år. Som framgår av diagram 25 nedan, där antalet nyrekryteringar, avgångar och företagsbyten per ålder redovisas, är också

jobbyten vanligast bland de yngre förvärvsarbetande. Över hälften (51 procent) av företagsbytena genomförs av förvärvsarbetande som är 35 år eller yngre. Denna åldersgrupp utgör bara en dryg tredjedel (35 procent) av det totala antalet förvärvsarbetande.

Diagram 25. Rörlighet på arbetsmarknaden 1999 efter ålder

Avgångarna från förvärvsarbete är koncentrerade dels tills åldrarna kring 65 år – som är den normala pensionsåldern – men även omkring tjugoföråsåldern, då många personer ännu är involverade i kortare eller tillfälliga anställningar och inte fullt ut etablerat sig på arbetsmarknaden.

De mest signifikanta skillnaderna i åldersstrukturen mellan män och kvinnor vad gäller rörligheten på arbetsmarknaden återfinns inom avgångarna. Både för nyrekryteringar och företagsbyten ser mönstret i stort sett lika ut för båda könen.

Diagram 26. Procentuell fördelning av antalet avgångar 1999 efter ålder och kön

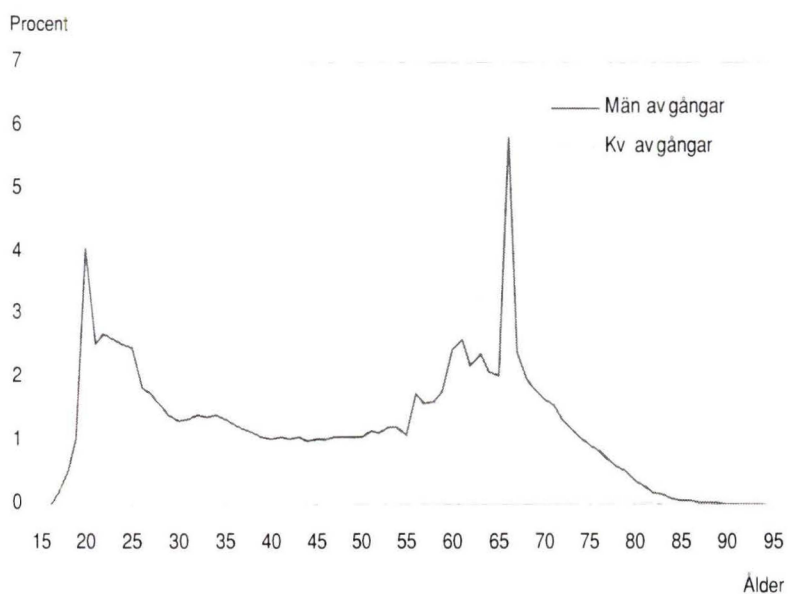

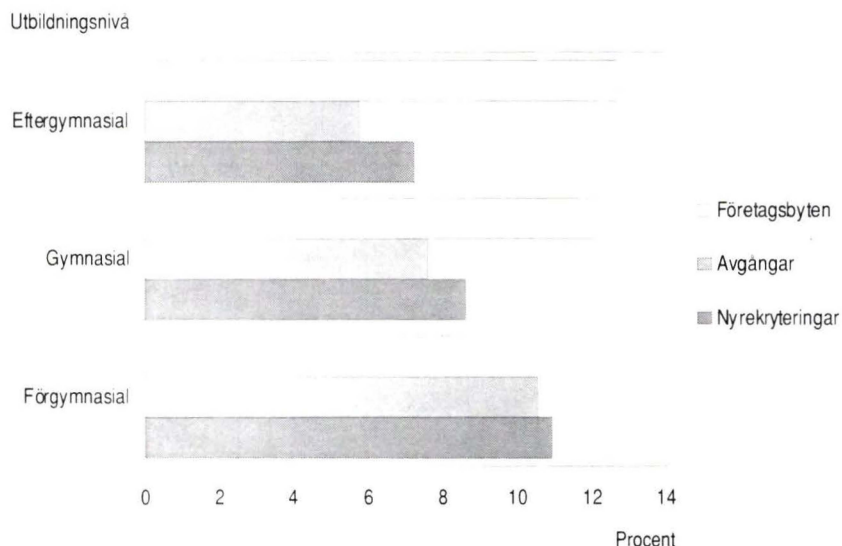
Diagram 26 ovan, där männens respektive kvinnornas avgångar är procentuellt fördelade över ålder, visar att de kvinnliga förvärvsarbetande dels har en relativt

sett större andel avgångar mellan åldrarna 20 till 45 år, dels nästan inga avgångar alls efter 65 års ålder. För männen ser mönstret annorlunda ut. Den största skillnaden är att avgångarna efter pensionsåldern är betydligt mer utspridda. Bland männen genomförs 24 procent av avgångarna av personer som är äldre än 65 år. Motsvarande andel för kvinnorna är bara 7 procent. Männen förvärvsarbetar alltså i högre utsträckning än kvinnorna även efter 65 års ålder.

Rörligheten på arbetsmarknaden skiljer sig inte bara åt mellan olika åldrar och kön; en annan viktig egenskap är utbildningsnivån. De största skillnaderna – om man jämför personer med någon form av eftergymnasial utbildning med personer med enbart förgymnasial – är att byten mellan företag är betydligt mer vanligt hos de högutbildade, medan flöden in och ut från arbetsmarknaden (d.v.s. personen är förvärvsarbetande ett året men inte ett annat) är vanligare hos lågutbildade. Av de förvärvsarbetande med eftergymnasial utbildning bytte 13 procent jobb under år 1999, mot 12 procent av de högst gymnasialt utbildade och bara 9 procent hos de med enbart förgymnasial utbildning.

Att förvärvsarbetande med låg utbildningsnivå i högre grad rör sig mellan förvärvsarbete och ej förvärvsarbete (till skillnad från de högutbildade som istället rör sig mellan olika jobb) visas också av att 11 procent av de förgymnasialt utbildade är nyrekryterade till arbete, d.v.s. de var inte förvärvsarbetande året innan. För de eftergymnasialt utbildade var motsvarande andel bara 7 procent.

Diagram 27. Arbetsmarknadsrörlighet (procent) per utbildningsnivå 1999

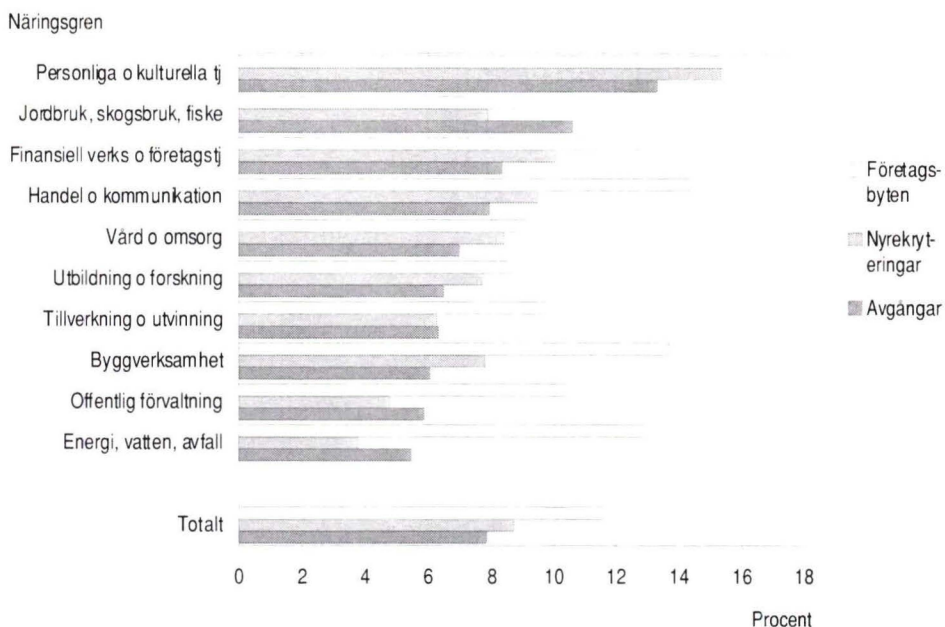

Förutom rena individegenskaper – ålder, kön, utbildningsnivå o.s.v. – som redovisats ovan, skiljer sig också arbetsmarknadsrörligheten mellan olika näringsgrenar. Diagram 28 nedan redovisar hur vanligt det är med de olika typerna av rörlighet för varje bransch. Personliga och kulturella tjänster placerar sig i toppen både vad gäller nyrekryteringar och avgångar (rörlighet in och ut i arbetsmarknaden) och företagsbyten (rörlighet inom arbetsmarknaden). I denna bransch ingår bl.a. hotell- och restaurangnäringar, intresseorganisationer, rekreation och sport, samt servicebranscher som frisörer och tvätterier. Till stor del – i synnerhet inom hotell- och restaurangbranschen – är det en stor andel yngre förvärvsarbetande, vilket är en del av förklaringen till den stora rörligheten inom näringsgrenen. Över 15 procent av de förvärvsarbetande är nyrekryterade och var alltså inte förvärvsarbetande året innan. Dessutom har nära 16 procent bytt arbetsgivare under det gångna året.

Även inom handel och kommunikation är rörligheten vad gäller företagsbyten hög. Över 14 procent av de sysselsatta inom branschen bytte arbetsgivare. Nästan lika höga nivåer uppnås inom finansiell verksamhet och företagstjänster

samt inom byggbranschen. Däremot har näringsgrenar som jordbruk, utbildning och vård och omsorg relativt låga andelar personer som byter företag. I dessa branscher – liksom inom tillverkningsindustrin – är det mindre än 10 procent som bytt arbetsgivare.

Diagram 28. Rörlighet på arbetsmarknaden 1999 (procent) efter näringsgren

Förutom näringsgren skiljer sig också arbetsmarknadsrörligheten åt mellan olika delar av landet. Detta är i sin tur naturligtvis också sammankopplat med hur näringsgrensstrukturen ser ut i regionen, liksom ålders- och könsstruktur hos de förvärvsarbetande. Byte av företag är allra vanligast i delar av Västra Götaland och storstadsregionerna. I både Bengtsfors, Strömstad, Trollhättan och Skövde LA bytte över 14 procent av de förvärvsarbetande jobb inom den egna lokala arbetsmarknaden. Även inom Stockholm och Göteborgs LA var andelarna personer som bytte jobb höga. Munkfors, Hagfors, Emmaboda och Hofors hörde till de lokala arbetsmarknader där byte av företag var allra minst vanligt, med andelar på 6 procent eller lägre. Dessa är orter av brukskaraktär med en stor dominerande arbetsgivare och är dessutom LA bestående av bara en enda kommun.

Rörlighet in och ut på arbetsmarknaden, d.v.s. nyrekryteringar och avgångar, är störst i norrländska LA. I exempelvis Jokkmokk och Pajala LA – som båda är små lokala arbetsmarknader med endast en kommun – avgick omkring 12 procent av de förvärvsarbetande under året. Motsvarande andelar ligger på ca 10 procent i flera av de andra lokala arbetsmarknaderna i Norrbottens och Västernorrlands län. Bland de lokala arbetsmarknader som har de minsta andelarna nyrekryteringar och avgångar återfinns flera i Jönköpings län, däribland Gislaved, Värnamo, Jönköping och Vetlanda LA.

Förvärvsarbete och utbildning

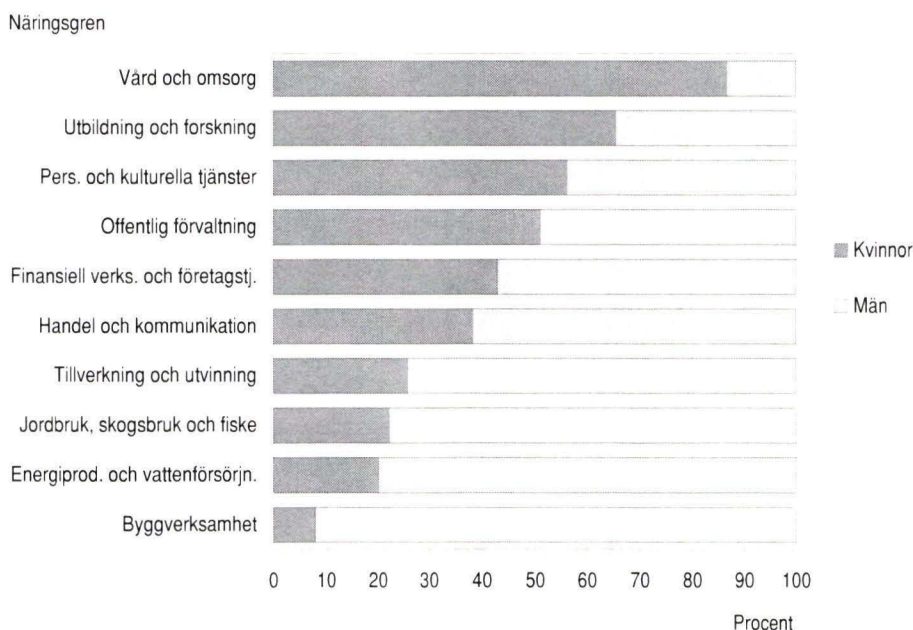
Kvinnor och män på arbetsmarknaden

Det totala antalet förvärvsarbetande 1999 i åldern 16 år och uppåt är cirka fyra miljoner. Av dessa är 2,1 miljoner män och 1,9 miljoner kvinnor. Det finns ett samband mellan utbildningsnivå (högsta avslutade utbildning) och näringsgren för förvärvsarbetande. I diagrammet nedan redovisas fördelningen mellan näringsgrenarna på grov nivå för förvärvsarbetande.

Ännu år 1999 kan man se ett traditionellt mönster där kvinnorna dominerar i antal och andel inom vård och omsorg samt utbildning och forskning. Störst antal män finner man inom näringsgrenen tillverkning och utvinning medan den största andelen män arbetar inom byggverksamhet. Förutom de båda näringsgrenarna är männen i majoritet inom energiproduktion och vattenförsörjning, jordbruk, skogsbruk och fiske.

Kvinnornas arbetsmarknad är begränsad eftersom majoriteten av kvinnorna återfinns inom enbart ett par branscher medan männens arbetsmarknad är mer differentierad. De näringsgrenar där jämnast könsfördelning råder är personliga och kulturella tjänster, offentlig förvaltning, finansiell verksamhet och företagstjänster samt handel och kommunikation.

Diagram 29. Andel förvärvsarbetande (procent) per kön 1999 efter näringsgren

Eftersom mäns och kvinnors arbetsmarknad ser olika ut är det intressant att fundera över om även mäns och kvinnors löner skiljer sig i från varandra inom näringsgrenarna. Vid en jämförelse av summerad kontant bruttolön för de förvärvsarbetande personerna inom respektive näringsgren visar det sig att genomsnittet för männen är högre inom samtliga branscher, även inom de kvinnodominerade utbildningarna och forskning samt vård och omsorg. (Kontant bruttolön består av den av arbetsgivaren angivna kontanta bruttolönen på kontrolluppgiften för en person under året. För personer som har flera kontrolluppgifter summeras samtliga kontanta bruttolöner. Övertidstillägg och deltidsarbete ingår.) En av förklaringarna är att kvinnorna fortfarande arbetar deltid i större utsträckning än männen. En annan orsak till de ojämna lönenivåerna mellan kvinnor och män inom näringsgrenarna finns i skillnaderna i deras utbildningsnivå.

Utbildning och näringsgren

Inom exempelvis vård och omsorg har endast 0,2 procent av kvinnorna forskarutbildning och 11 procent eftergymnasial utbildning tre år eller längre, se tablå 2. Motsvarande siffror för männen är fyra respektive 28 procent.

Kvinnorna inom vård och omsorg har till största delen gymnasial utbildning. Det är också den utbildningsnivå som flest kvinnor och män har andelsmässigt oavsett näringsgren. Störst andel kvinnor och män med forskarutbildning finns inom forskning och utbildning och lägsta andel inom byggverksamhet samt handel och kommunikation.

Offentlig förvaltning har en större andel män än kvinnor med eftergymnasial utbildning som är tre år eller längre. Kvinnorna har i stället gymnasial utbildning i större omfattning än männen inom offentlig förvaltning. Totalt sett för män respektive kvinnor så ligger kvinnorna efter männen när det gäller forskarutbildning men har en högre andel med eftergymnasial utbildning (exkl. forskarutbildning) än männen. Utvecklingen under 1990-talet visar att andelen kvinnor med forskarutbildning har ökat i högre takt än männen, se nästa avsnitt.

Tablå 2. Andel (procent) per utbildningsnivå efter kön och näringsgren 1999

Näringsgren	För- gymnasial	Gymnasial	Efter- gymnasial	Forskar- utbildning	Ospec.	Totalt
Män						
Ej specificerad verksamhet	30,4	44,7	21,6	0,7	2,7	100,0
Jordbruk, skogsbruk, fiske	37,6	51,4	10,3	0,2	0,4	100,0
Tillverkning och utvinning	27,1	54,4	17,6	0,5	0,5	100,0
Energi, vatten, avfall	23,8	50,8	24,8	0,4	0,2	100,0
Byggverksamhet	28,1	63,5	8,0	0,0	0,3	100,0
Handel och kommunikation	26,9	57,3	15,1	0,1	0,6	100,0
Finansiell verksamhet	13,0	42,0	43,2	0,9	0,9	100,0
Utbildning och forskning	5,4	19,5	62,8	11,6	0,7	100,0
Vård och omsorg	10,6	37,6	46,9	4,4	0,5	100,0
Pers. och kulturella tjänster	23,9	49,1	24,9	0,6	1,5	100,0
Offentlig förvaltning	7,5	32,7	58,4	1,2	0,1	100,0
Totalt män	22,4	49,7	26,0	1,2	0,6	100,0
Kvinnor						
Ej specificerad verksamhet	20,5	47,0	31,0	0,2	1,2	100,0
Jordbruk, skogsbruk, fiske	31,5	55,3	12,7	0,2	0,4	100,0
Tillverkning och utvinning	30,6	51,3	17,4	0,3	0,4	100,0
Energi, vatten, avfall	15,8	56,4	27,5	0,3	0,1	100,0
Byggverksamhet	23,6	57,7	18,1	0,1	0,5	100,0
Handel och kommunikation	24,7	59,6	15,3	0,1	0,4	100,0
Finansiell verksamhet	18,1	50,0	31,2	0,2	0,5	100,0
Utbildning och forskning	8,6	22,4	66,5	2,3	0,2	100,0
Vård och omsorg	11,8	52,9	34,9	0,2	0,2	100,0
Pers. och kulturella tjänster	23,0	53,5	22,7	0,2	0,6	100,0
Offentlig förvaltning	13,4	44,6	41,4	0,5	0,1	100,0
Totalt kvinnor	17,5	49,4	32,3	0,5	0,3	100,0
Totalt män och kvinnor	20,1	49,6	29,0	0,9	0,5	100,0

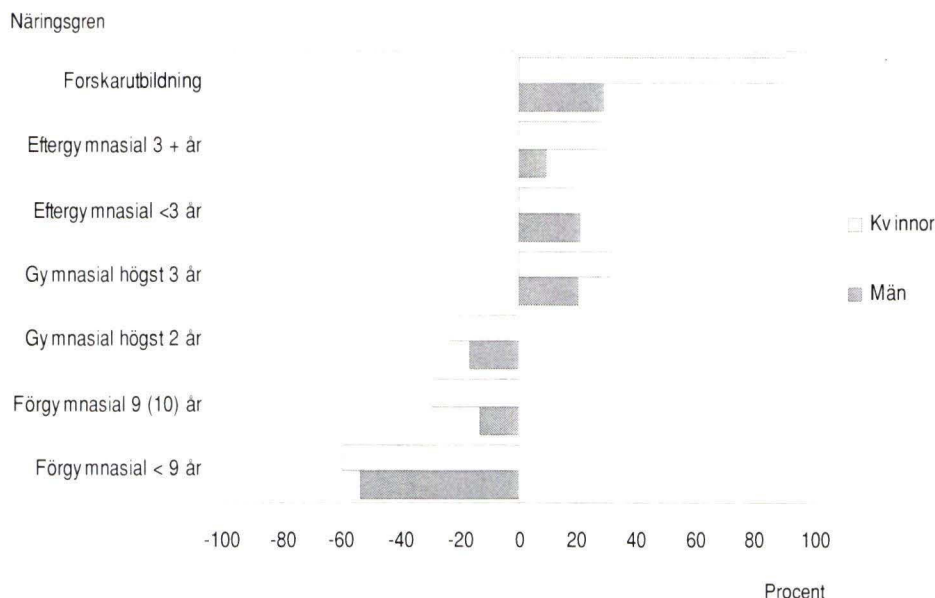
Förändringar i utbildningsstruktur under nittiotalet

Mellan år 1990 och 1999 har antalet förvärvsarbete totalt sjunkit med ca en halv miljon, men i gengäld har utbildningsnivån för dem som förvärvsarbetar höjts. Den nivå som ökat mest för både män och kvinnor i antal är den långa gymnasiala utbildningen. Ökningen består för männen av cirka 70 000 personer och för kvinnorna 75 000. Även antalet personer med eftergymnasial utbildning har ökat och det är forskarutbildningen som står för den största ökningen. Det finns också tre utbildningsnivåer som har minskat sina andelar under 1990-talet; se diagram 30. Minskningen beror på att år 1999 väljer en majoritet att gå i gymnasiet även om det inte är obligatoriskt. Personer med endast förgymnasial utbildning < 9 år (folkskola) har i viss utsträckning gått i pension eller avlidit.

Antalet kvinnor med forskarutbildning har nästan dubblats från 4 600 till 8 800 mellan 1990 och 1999. Den procentuella ökningen för männen har inte

varit lika stor, antalet män med forskarutbildning har ökat från 20 000 till 26 000.

Diagram 30. Förändring (procent) i antal förvärvsarbetande per utbildningsnivå mellan 1990 och 1999

Samtidigt som antalet förvärvsarbetande har minskat mellan åren så har antalet ej förvärvsarbetande ökat med ungefär 700 000 mellan åren 1990 och 1999. Ej förvärvsarbetande är exempelvis arbetslösa, kan ingå i någon arbetsmarknadsåtgärd, vara långtidssjukskriven, studerande m.m. Det är de högre utbildningsnivåerna som står för de största procentuella ökningarna. Den korta eftergymnasiala nivån har ökat mest för både kvinnor och män. Även för ej förvärvsarbetande gäller att skolsystemets utformning påverkar utfallet till viss del, d.v.s. ökningen av antalet ej förvärvsarbetande mellan åren. Fler personer går i gymnasiet 1999 och är därmed inte förvärvsarbetande, samtidigt som tvååriga gymnasielinjer har blivit treåriga vilket även det får konsekvenser för det totala antalet ej förvärvsarbetande personer.

De män som är forskarutbildade och inte förvärvsarbetar har ökat med 2 400. Motsvarande siffra för kvinnorna är 1 100.

Regional utbildningsstruktur

De största minskningarna av förvärvsarbetande finns inom de typiskt manligt respektive kvinnligt dominerade näringsgrenarna, vilka också är de näringsgrenar som kännetecknas av lägre utbildningsnivåer. Vid en jämförelse av antalet förvärvsarbetande åren 1990 och 1999 inom näringsgrenarna (grov nivå) står tillverkning och utvinning för den största minskningen hos männen med cirka 90 000 färre förvärvsarbetande 1999. Antalet förvärvsarbetande kvinnor har minskat mest inom vård och omsorg, där minskningen är 140 000 personer.

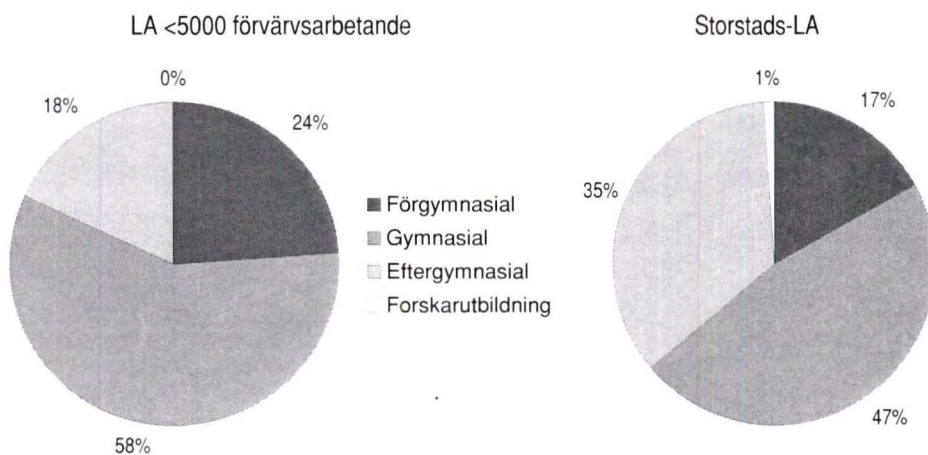
Man kan se förändringen av antalet förvärvsarbetande inom olika branscher dels ur ett manligt/kvinnligt perspektiv men också ur ett regionalt. Procentuellt sett är det jordbruk, skogsbruk och fiske som minskat mest mellan åren. Finansiell verksamhet och företagstjänster har ökat mest för männen (65 000 personer) och för kvinnorna har den största positiva förändringen skett inom utbildning och forskning med en ökning på 27 000 förvärvsarbetande. Ett par av de näringsgrenar som dominerar i storstads LA (Stockholm-, Göteborg- och Malmö LA) är just finansiell verksamhet och företagstjänster tillsammans med handel och kommunikationer.

De tre näringsgrenarna tillverkning och utvinning, vård och omsorg samt handel och kommunikationer är de som sysselsätter flest personer inom LA med färre än 5 000 förvärvsarbetande. Samtidigt är det dessa näringsgrenar, förutom handel och kommunikation, som haft de största minskningarna totalt i riket, se ovan. LA med färre än 5 000 förvärvsarbetande återfinns inom hela landet men är mest koncentrerade till Norrland.

Störst skillnad i utbildningsnivå mellan landets olika delar är det mellan de två ytterligheterna i storlekstyp; storstads-LA respektive LA med <5 000 förvärvsarbetande. I storstads-LA har sammanlagt 35 procent eftergymnasial utbildning. Motsvarande siffra för LA med färre än 5 000 förvärvsarbetande är 18 procent. Övriga LA liknar varandra i avseendet utbildningsnivå.

Ju större LA desto högre andel förvärvsarbetande kvinnor med forskarutbildning medan det omvända gäller för eftergymnasial utbildning tre år eller längre (exkl. forskarutbildning) då andelen kvinnor istället ökar ju mindre LA man studerar.

Diagram 31. Andel (procent) per utbildningsnivå inom storstads-LA och LA med färre än 5 000 förvärvsarbetande 1999

Tabeller

1. Lokala arbetsmarknader (LA) enligt 1998 års indelning

Local labour markets after the reorganisation of 1998

Lokal arbetsmarknad		Ingående kommuner			
01001	Stockholm	Stockholm Upplands-Väsby Vallentuna Österaker Värmdö Järfälla Ekerö Huddinge Botkyrka	Salem Haninge Tyresö Upplands-Bro Nykvarn Täby Danderyd Sollentuna Södertälje Oxelösund	Nacka Sundbyberg Solna Lidingö Vaxholm Norrtälje Sigtuna Nynäshamn Habo	Uppsala Tierp Enköping Östhammar Gnesta Strängnäs Trosa Heby
04001	Nyköping-Oxelösund	Nyköping	Nyköping		
04002	Katrineholm	Katrineholm	Vingåker		
04003	Eskilstuna	Eskilstuna	Flen		
05001	Linköping	Linköping	Atvidaberg	Mjölby	Boxholm
		Kinda	Motala	Ödeshög	Vadstena
05002	Norrköping	Norrköping	Finspång	Valdemarsvik	Söderköping
06001	Gislaved	Gislaved	Gnosjö	Hylte	Tranemo
06002	Jönköping	Jönköping	Mullsjö	Habo	Vaggeryd
		Aneby			
06003	Nässjö-Eksjö	Nässjö	Eksjö		
06004	Värnamo	Värnamo			
06005	Vetlanda	Vetlanda	Sävsjö		
06006	Tranås	Tranås	Ydre		
07001	Älmhult	Älmhult	Osby		
07002	Markaryd	Markaryd			
07003	Växjö	Växjö	Lessebo	Tingsryd	Alvesta
		Uppvidinge			
07004	Ljungby	Ljungby			
08001	Hultsfred	Hultsfred			
08002	Emmaboda	Emmaboda			
08003	Kalmar	Kalmar	Mörbylånga	Nybro	Borgholm
		Torsås			
08004	Oskarshamn	Oskarshamn	Högsby	Mönsterås	
08005	Västervik	Västervik			
08006	Vimmerby	Vimmerby			
09001	Gotland	Gotland			
10001	Olofström	Olofström	Karlshamn		
10002	Karlskrona	Karlskrona	Ronneby		
12001	Perstorp	Perstorp			
12002	Malmö	Malmö	Lomma	Ystad	Hörby
		Staffanstorp	Svedala	Trelleborg	Eslöv
		Burlöv	Skurup	Kävlinge	Höör
		Vellinge	Lund	Sjöbo	
12003	Helsingborg	Helsingborg	Åstorp	Ängelholm	Bastad
		Bjuv	Landskrona	Svalöv	
		Klippan	Höganäs	Örkelljunga	
12004	Kristianstad	Kristianstad	Bromölla	Hässleholm	Sölvesborg
		Östra Göinge			
12005	Simrishamn-Tomelilla	Simrishamn	Tomelilla		
13001	Halmstad	Halmstad	Laholm		
13002	Falkenberg	Falkenberg			
13003	Varberg	Varberg			
14001	Bengtsfors	Bengtsfors	Dals-Ed		
14002	Göteborg	Göteborg	Öckerö	Lerum	Alingsås
		Kungsbacka	Stenungsund	Bollebygd	Tjörn
		Härryda	Orust	Mölnadal	Vargårda
		Partille	Ale	Kungälv	
14003	Lysekil	Lysekil	Sotenäs		
14004	Strömstad	Strömstad	Tanum		
14005	Trollhättan	Trollhättan	Lilla Edet	Vänersborg	Färgelanda
		Grästorp	Uddevalla	Munkedal	Mellerud
14006	Borås	Borås	Svenljunga	Herrljunga	Ulricehamn
		Mark			
14007	Lidköping-Götene	Lidköping	Vara	Götene	Essunga
14008	Skövde	Skövde	Mariestad	Tidaholm	Töreboda
		Karlsborg	Skara	Falköping	
		Tibro	Hjo	Gullspang	
17001	Torsby	Torsby	Sunne		

1. forts

Lokal arbetsmarknad		Ingående kommuner			
17002	Munkfors	Munkfors			
17003	Arjä	Arjä			
17004	Karlstad	Karlstad	Hammarö	Forshaga	Grums
		Kil			
17005	Kristinehamn	Kristinehamn			
17006	Filipstad	Filipstad			
17007	Hagfors	Hagfors			
17008	Arvika	Arvika	Eda		
17009	Säffle	Säffle	Ämal		
18001	Laxå	Laxå			
18002	Hällefors	Hällefors			
18003	Örebro	Örebro	Hallsberg	Nora	Askersund
		Lekeberg	Kumla	Lindesberg	
18004	Karlskoga	Karlskoga	Storfors	Degerfors	
19001	Västerås	Västerås	Surahammar	Hallstahammar	Sala
19002	Fagersta	Fagersta	Skinnskatteberg	Norberg	
			Kungsör	Arboga	
19003	Köping	Köping			
20001	Vansbro	Vansbro			
20002	Malung	Malung			
20003	Älvdalen	Älvdalen			
20004	Mora	Mora	Orsa		
20005	Falun-Borlänge	Falun	Borlänge	Leksand	Säter
		Rättvik	Gagnef		
20006	Avesta	Avesta	Hedemora		
20007	Ludvika	Ludvika	Ljusnarsberg	Smedjebacken	
21001	Hofors	Hofors			
21002	Ljusdal	Ljusdal			
21003	Gävle	Gävle	Älvkarleby	Sandviken	Ockelbo
21004	Söderhamn	Söderhamn			
21005	Bollnäs	Bollnäs	Ovanåker		
21006	Hudiksvall	Hudiksvall	Nordanstig		
22001	Ånge	Ånge			
22002	Härnösand	Härnösand			
22003	Sundsvall	Sundsvall	Timrå		
22004	Kramfors	Kramfors			
22005	Sollefteå	Sollefteå			
22006	Örnsköldsvik	Örnsköldsvik			
23001	Strömsund	Strömsund			
23002	Åre	Åre			
23003	Härjedalen	Härjedalen			
23004	Östersund	Östersund	Bräcke	Krokom	Berg
		Ragunda			
24001	Storuman	Storuman			
24002	Sorsele	Sorsele			
24003	Dorotea	Dorotea			
24004	Vilhelmina	Vilhelmina			
24005	Åsele	Åsele			
24006	Umeå	Umeå	Bjurholm	Robertfors	Vännäs
		Nordmaling	Vindeln		
24007	Lycksele	Lycksele	Malå		
24008	Skellefteå	Skellefteå	Norsjö		
25001	Arvidsjaur	Arvidsjaur			
25002	Arjeplog	Arjeplog			
25003	Jokkmokk	Jokkmokk			
25004	Överkalix	Överkalix			
25005	Kalix	Kalix			
25006	Övertorneå	Övertorneå			
25007	Pajala	Pajala			
25008	Gällivare	Gällivare			
25009	Älvsbyn	Älvsbyn			
25010	Luleå	Luleå	Piteå	Boden	
25011	Haparanda	Haparanda			
25012	Kiruna	Kiruna			

2. Antal förvärvsarbetande 1999 och andel av 1990 års nivå, efter lokala arbetsmarknader och kön

Number of employed 1999 and share of level of 1990, by local labour market and sex

Lokal arbetsmarknad	Antal förvärvsarbetande 1999			Andel (procent) av 1990 års nivå		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Stockholm	543932	512895	1056827	98,4	95,7	97,0
Nyköping-Oxelösund	13050	11685	24735	86,3	84,3	85,3
Katrineholm	9014	8269	17283	85,9	83,1	84,5
Eskilstuna	21854	20149	42003	78,2	76,6	77,4
Linköping	56699	49022	105721	91,3	86,7	89,1
Norrköping	36868	32378	69246	83,3	78,9	81,1
Gislaved	18178	13844	32022	96,3	93,8	95,2
Jönköping	36394	32443	68837	92,1	90,8	91,5
Nässjö-Eksjö	11226	9812	21038	86,8	82,6	84,8
Värnamo	8410	7896	16306	92,5	89,5	91,0
Vetlanda	9025	6859	15884	81,3	78,6	80,1
Tranas	4945	4272	9217	90,7	87,9	89,4
Älmhult	6821	5749	12570	87,7	90,4	88,9
Markaryd	2680	1980	4660	83,7	85,9	84,6
Växjö	31152	26541	57693	92,1	88,6	90,5
Ljungby	7085	5799	12884	89,9	83,0	86,6
Hultsfred	3381	2740	6121	71,7	72,6	72,1
Emmaboda	2940	1858	4798	85,2	79,8	83,1
Kalmar	24319	22586	46905	83,7	84,0	83,8
Oskarshamn	11230	9164	20394	91,8	88,4	90,3
Västervik	7869	7450	15319	80,0	80,0	80,0
Vimmerby	3629	2967	6596	82,2	84,4	83,2
Gotland	12414	11708	24122	85,4	85,7	85,5
Olofström	11644	9132	20776	84,4	79,7	82,3
Karlskrona	19760	18432	38192	89,2	91,4	90,2
Perstorp	2573	1558	4131	102,1	86,1	95,4
Malmö	138076	128696	266772	89,3	88,4	88,9
Helsingborg	62122	55903	118025	86,6	84,6	85,6
Kristianstad	37209	33125	70334	88,3	86,1	87,2
Simrishamn-Tomelilla	6081	5720	11801	77,8	83,1	80,3
Halmstad	23930	21687	45617	89,3	87,6	88,5
Falkenberg	8340	7403	15743	85,6	86,2	85,9
Varberg	11209	10537	21746	86,7	89,3	88,0
Bengtsfors	3621	3225	6846	76,7	78,3	77,5
Göteborg	205298	186422	391720	94,0	91,9	93,0
Lysekil	5250	4599	9849	90,4	85,9	88,2
Strömstad	4698	4525	9223	88,0	95,3	91,4
Trollhättan	41701	38199	79900	85,8	84,7	85,3
Borås	37402	36930	74332	86,5	86,3	86,4
Lidköping-Götene	17073	13628	30701	88,9	83,4	86,4
Skövde	41204	36604	77808	81,9	81,7	81,8
Torsby	5396	5290	10686	79,3	84,6	81,9
Munkfors	1003	818	1821	83,4	80,2	82,0
Ärjäng	1891	1910	3801	80,4	85,9	83,1
Karlstad	29366	26634	56000	85,0	81,9	83,5
Kristinehamn	5411	4615	10026	82,0	76,6	79,4
Filipstad	2260	2171	4431	65,9	68,0	66,9
Hagfors	2703	2399	5102	64,1	69,5	66,5
Arvika	7092	6412	13504	81,3	80,4	80,9
Säffle	6178	5452	11630	78,4	78,5	78,4
Laxå	1972	1399	3371	78,0	79,5	78,7
Hällefors	1572	1335	2907	68,5	67,8	68,1
Örebro	47791	44486	92277	91,6	89,3	90,4
Karlskoga	10614	9326	19940	83,6	81,3	82,5
Västerås	40010	35211	75221	86,0	83,6	84,9
Fagersta	5192	4399	9591	81,4	74,3	77,9
Köping	11445	8738	20183	84,4	77,6	81,3
Vansbro	1598	1434	3032	86,4	90,9	88,5
Malung	2679	2338	5017	79,3	82,5	80,7
Älvdalen	1531	1410	2941	77,0	80,3	78,6
Mora	6060	5536	11596	81,1	81,7	81,3
Falun-Borlänge	33262	30664	63926	85,5	86,0	85,7
Avesta	8678	7260	15938	80,3	76,5	78,5
Ludvika	9523	8183	17706	80,6	79,7	80,2
Hofors	2496	1965	4461	73,1	76,8	74,7
Ljusdal	3915	3909	7824	80,8	89,8	85,1
Gävle	33872	29794	63666	86,3	83,8	85,1
Söderhamn	6278	5410	11688	81,2	77,4	79,4
Bollnäs	8423	7957	16380	82,3	83,2	82,7

2. forts

Lokal arbetsmarknad	Antal förvärvsarbetande 1999			Andel (procent) av 1990 ars nivå		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Hudiksvall	9936	9033	18969	81,1	79,8	80,5
Ånge	2409	2255	4664	76,9	86,8	81,4
Härnösand	4916	5315	10231	71,5	73,5	72,5
Sundsvall	26778	24242	51020	83,3	83,9	83,6
Kramfors	4709	4101	8810	80,6	78,3	79,5
Sollefteå	4339	4434	8773	73,8	80,4	77,0
Örnsköldsvik	12802	11104	23906	80,6	81,2	80,9
Strömsund	2734	2491	5225	73,4	76,2	74,7
Åre	2021	1902	3923	85,0	84,9	84,9
Härjedalen	2634	2298	4932	88,0	83,6	85,9
Östersund	20986	20011	40997	81,9	81,6	81,7
Storuman	1342	1275	2617	74,4	78,5	76,3
Sorsele	655	616	1271	85,0	88,1	86,5
Dorotea	605	570	1175	77,9	76,7	77,3
Vilhelmina	1387	1486	2873	76,5	86,4	81,3
Åsele	647	636	1283	72,9	75,9	74,4
Umeå	31204	29864	61068	90,4	92,1	91,2
Lycksele	3841	3544	7385	78,4	77,8	78,1
Skellefteå	17298	15756	33054	80,6	81,7	81,1
Arvidsjaur	1320	1342	2662	69,6	80,5	74,7
Arjeplog	801	701	1502	85,9	82,1	84,1
Jokkmokk	1171	1172	2343	73,2	75,3	74,2
Överkalix	806	734	1540	74,0	81,3	77,3
Kalix	3472	3409	6881	74,3	78,0	76,1
Övertorneå	958	891	1849	75,4	80,3	77,7
Pajala	1115	1097	2212	66,1	72,3	69,0
Gällivare	4400	4035	8435	77,6	74,4	76,0
Älvsbyn	1607	1607	3214	79,4	83,8	81,5
Luleå	33003	29298	62301	83,3	82,7	83,0
Haparanda	1430	1612	3042	72,0	79,0	75,5
Kiruna	5926	4850	10776	78,4	78,0	78,2

3. Förändring av antalet förvärvsarbetande 1990-1999 efter lokala arbetsmarknader. Index 1990=100

Change in number of employed between 1990 and 1999, by local labour market. Index 1990=100

Lokal arbetsmarknad	1990	1993	1995	1997	1999
Stockholm	100,0	85,9	88,7	91,0	97,0
Nyköping-Oxelösund	100,0	84,8	85,4	84,5	85,3
Katrineholm	100,0	84,0	85,6	84,1	84,5
Eskilstuna	100,0	78,1	78,3	76,1	77,4
Linköping	100,0	84,6	86,5	85,8	89,1
Norrköping	100,0	81,8	83,2	79,3	81,1
Gislaved	100,0	86,1	92,9	93,0	95,2
Jönköping	100,0	83,5	87,2	87,5	91,5
Nässjö-Eksjö	100,0	84,0	84,4	83,2	84,8
Värnamo	100,0	86,4	89,0	90,0	91,0
Vetlanda	100,0	79,0	80,9	78,6	80,1
Tranås	100,0	83,3	87,0	86,5	89,4
Älmhult	100,0	86,6	90,1	86,9	88,9
Markaryd	100,0	80,7	83,7	82,0	84,6
Växjö	100,0	85,0	89,6	87,9	90,5
Ljungby	100,0	84,0	87,6	86,4	86,6
Hultsfred	100,0	78,2	77,9	73,0	72,1
Emmaboda	100,0	80,1	82,9	83,0	83,1
Kalmar	100,0	84,5	85,3	82,6	83,8
Oskarshamn	100,0	86,4	92,7	89,5	90,3
Västervik	100,0	82,6	83,4	80,0	80,0
Vimmerby	100,0	77,8	81,6	81,1	83,2
Gotland	100,0	86,2	88,5	83,9	85,5
Olofström	100,0	82,1	86,0	80,7	82,3
Karlskrona	100,0	86,3	87,5	85,5	90,2
Perstorp	100,0	83,6	98,1	97,9	95,4
Malmö	100,0	83,6	85,1	84,7	88,9
Helsingborg	100,0	83,2	85,1	83,3	85,6
Kristianstad	100,0	83,8	86,6	85,6	87,2
Simrishamn-Tomelilla	100,0	81,7	83,3	82,6	80,3
Halmstad	100,0	84,1	86,6	85,8	88,5
Falkenberg	100,0	85,8	87,6	84,4	85,9
Varberg	100,0	86,7	88,5	87,4	88,0
Bengtsfors	100,0	79,4	83,5	79,6	77,5
Göteborg	100,0	83,0	86,8	87,5	93,0
Lysekil	100,0	82,7	86,8	86,0	88,2
Strömstad	100,0	82,3	88,0	85,9	91,4
Trollhättan	100,0	81,0	81,3	81,3	85,3
Boras	100,0	83,8	85,7	84,5	86,4
Lidköping-Götene	100,0	83,8	88,1	85,2	86,4
Skövde	100,0	83,3	84,4	81,1	81,8
Torsby	100,0	82,9	86,6	82,8	81,9
Munkfors	100,0	89,9	95,8	85,6	82,0
Arjäng	100,0	76,7	82,0	84,7	83,1
Karlstad	100,0	84,5	85,6	82,8	83,5
Kristinehamn	100,0	79,9	83,9	82,0	79,4
Filipstad	100,0	75,1	76,5	69,6	66,9
Hagfors	100,0	75,0	73,7	68,2	66,5
Arvika	100,0	81,1	85,1	83,4	80,9
Säffle	100,0	82,0	84,7	80,5	78,4
Laxa	100,0	77,2	79,9	73,8	78,7
Hällefors	100,0	74,4	73,6	65,5	68,1
Örebro	100,0	84,5	88,4	86,7	90,4
Karlskoga	100,0	82,2	83,8	80,8	82,5
Västerås	100,0	82,4	84,2	82,2	84,9
Fagersta	100,0	80,4	82,3	78,4	77,9
Köping	100,0	81,2	82,4	78,2	81,3
Vansbro	100,0	79,5	83,8	86,6	88,5
Malung	100,0	80,9	85,8	84,2	80,7
Älvdalen	100,0	80,6	84,2	80,3	78,6
Mora	100,0	84,6	84,4	80,1	81,3
Falun-Borlänge	100,0	83,6	85,7	82,7	85,7
Avesta	100,0	81,6	81,9	80,2	78,5
Ludvika	100,0	78,8	83,3	78,7	80,2
Hofors	100,0	78,0	82,0	79,5	74,7
Ljusdal	100,0	83,7	85,5	80,6	85,1
Gävle	100,0	83,0	85,8	83,6	85,1
Söderhamn	100,0	80,9	82,9	76,5	79,4
Bollnäs	100,0	80,0	83,9	79,4	82,7
Hudiksvall	100,0	82,3	85,1	79,9	80,5

3. forts

Lokal arbetsmarknad	1990	1993	1995	1997	1999
Ånge	100,0	84,5	84,4	83,2	81,4
Härnösand	100,0	83,5	82,2	75,2	72,5
Sundsvall	100,0	83,3	85,5	81,6	83,6
Kramfors	100,0	81,1	80,0	79,5	79,5
Sollefteå	100,0	85,7	84,6	79,3	77,0
Örnsköldsvik	100,0	82,1	83,9	81,1	80,9
Strömsund	100,0	79,4	80,0	76,3	74,7
Åre	100,0	83,7	91,1	87,1	84,9
Härjedalen	100,0	83,8	87,4	84,5	85,9
Östersund	100,0	83,2	84,3	80,5	81,7
Storuman	100,0	81,2	79,1	77,9	76,3
Sorsele	100,0	81,8	88,0	84,3	86,5
Dorotea	100,0	75,5	82,4	75,4	77,3
Vilhelmina	100,0	85,0	85,9	82,3	81,3
Asele	100,0	81,7	82,2	76,2	74,4
Umeå	100,0	86,3	88,8	87,7	91,2
Lycksele	100,0	80,2	80,8	77,0	78,1
Skellefteå	100,0	82,4	83,2	79,6	81,1
Arvidsjaur	100,0	81,6	82,4	78,0	74,7
Arjeplog	100,0	85,5	86,7	84,8	84,1
Jokkmokk	100,0	83,0	84,6	78,3	74,2
Överkalix	100,0	83,1	78,8	74,7	77,3
Kalix	100,0	80,2	80,1	76,2	76,1
Övertorneå	100,0	80,3	80,3	76,0	77,7
Pajala	100,0	80,1	77,4	70,3	69,0
Gällivare	100,0	85,8	83,8	77,6	76,0
Älvsbyn	100,0	81,2	84,1	80,4	81,5
Luleå	100,0	84,4	85,3	81,6	83,0
Haparanda	100,0	79,5	82,2	72,1	75,5
Kiruna	100,0	84,2	85,3	79,5	78,2

Kartor

1. Indelning av Sverige i lokala arbetsmarknader (LA) 1998

Division of Sweden in local labour markets 1998

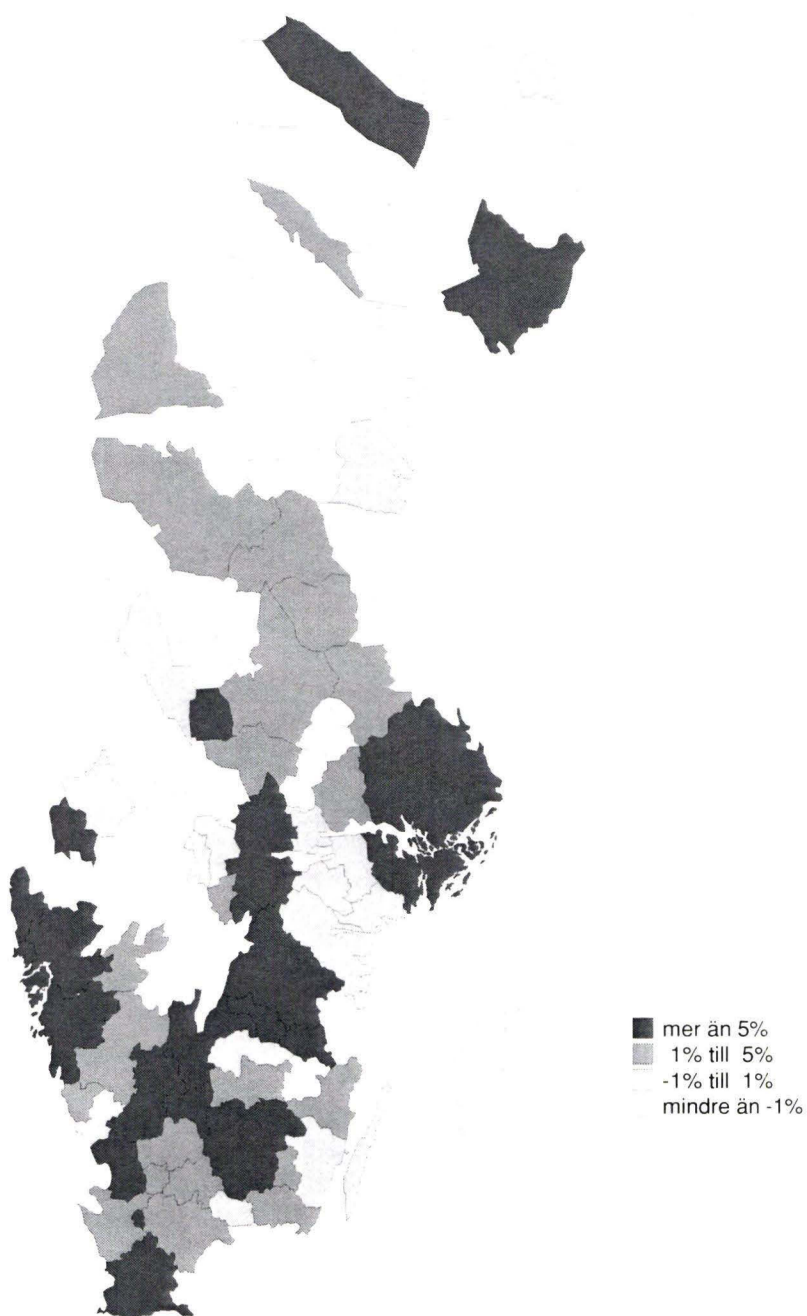

1. forts

2. Förändring av antalet förvärvsarbetande mellan 1993 och 1999 i lokala arbetsmarknader (procent)

Change in per cent in number of employed between 1993 and 1999 in local labour markets

Fakta om statistiken

SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS) syftar till att ge årlig information om sysselsättning, pendling, personalstruktur i företag och på arbetsställen, näringsstruktur, samt till att belysa händelser och flöden på arbetsmarknaden. Statistiken, som är totalräknad, kan även brytas ner till låg regional nivå. Den har under olika namn publicerats i Statistiska meddelanden sedan 1986.

Detta omfattar statistiken

RAMS är en årlig, totalräknad statistik som primärt baseras på arbetsgivarnas kontrolluppgifter samt självdeklarationer från egna företagare.

Kontrolluppgiften är central för statistiken då den innehåller uppgifter som knyter individer till både företag och arbetsställen via person-, organisations- och arbetsställesnummer.

Populationen utgörs av alla personer som var folkbokförda i Sverige vid årets slut. Antal förvärvsarbetande och förvärvsintensiteter i olika grupper av befolkningen redovisas med november månad som referensperiod. Redovisning sker efter ålder, kön, region, näringsgren m.m. I regionindelade redovisningar klassificeras befolkningen såväl efter bostadens belägenhet (nattbefolkning) som efter arbetsplatsens belägenhet (dagbefolkning).

Vid redovisning av dagbefolkning utgörs populationen av förvärvsarbetande med arbetsplats i Sverige under referensperioden och som var folkbokförda i Sverige vid årets slut.

Definitioner och förklaringar

Förvärvsarbetande. Normalt avgränsas förvärvsarbete efter arbetad tid i november. Från administrativa register får man i avsaknad av information om arbetstid istället utgå från inkomstuppgifter. I kontrolluppgiftsregistret finns uppgifter om lönebelopp för varje persons anställningsförhållanden under året, men också markeringar för de månader som de skattepliktiga utbetalningarna avser.

Klassificeringen sker med hjälp av en modellbaserad skattning där material från novemberundersökningen av arbetskraftsundersökningen (AKU) utgör dataunderlag som är urvalsbaserat. Sambandet mellan enkätsvaret om sysselsättningsstatus i AKU och registeruppgifter om löneinkomst m.m. utnyttjas. Skattningar sker separat för 25 delgrupper. Metoden ger en likartad definition av förvärvsarbetande som AKU, däremot inte helt samma resultat av antal förvärvsarbetande. Se vidare under avsnittet Statistikens tillförlitlighet.

Företagare. Personer med inkomst av aktiv näringsverksamhet räknas alltid som förvärvsarbetande. Undantag är personer som är över 64 år gamla. Här används modellskattning.

Ålderspensionärer. Personer över 64 år avgränsas på samma sätt som anställda. Denna grupp i sin helhet, oavsett inkomstslag, utgör en gemensam grupp vid modellskattningen. Inkomst av aktiv näringsverksamhet summeras med lönebelopp till en enda inkomstvariabel i modellen.

Barn. (< 16 år) räknas alltid som icke-förvärvsarbetande

Arbetsställe. På kontrolluppgifterna från arbetsgivare anges organisationsnummer och, om arbetsgivaren har flera arbetsställen, arbetsställesnummer för det arbetsställe där personen i fråga har arbetat. Om en person har flera kontrolluppgifter, får den med högst inkomst bestämma det huvudsakliga arbetsstället. Personer med enbart företagarinkomst förs på eget

företag/arbetsställe. För personer med inkomst både från eget företag och från annan arbetsgivare används principen om högst novemberlönesumma.

Näringsgren och sektor. Från företagsdatabasen (FDB) hämtas uppgifter om företagets institutionella sektortillhörighet och arbetsställets näringsgren enligt standard för svensk näringsgrenindelning (SNI 92).

Så görs statistiken

RAMS omfattar flera delregister, varav sysselsättningsregistret är det centrala vid redovisningar av sysselsättning. Flera grundregister används vid framställning av RAMS, nämligen kontrolluppgiftsregistret med löneuppgifter från arbetsgivare, kontrolluppgiftsregistret med data om sociala utbetalningar, registret över totalbefolkningen (RTB), företagsdatabasen (FDB), inkomst- och förmögenhetsregistret, sjömansskatteregistret, utbildningsregistret samt studeranderegistret.

Statistikens tillförlitlighet

Statistik från RAMS bygger på register med generellt sett god kvalitet. Vissa felkällor finns dock, varför man får betrakta redovisade statistikuppgifter som skattningar, trots att statistiken är totalräknad.

Sysselsättningsavgränsning

Den modellskattning som används i RAMS ger en likartad definition av förvärvsarbetande som arbetskraftsundersökningarna (AKU) men inte fullt ut samma resultat. Metoden innebär att man minimerar nettofelet mot AKU, och att man inte får systematiska fel i resultaten. Däremot ger metoden en slumpmässig osäkerhet.

Det bakomliggande antagandet som denna modellbaserade sysselsättningsavgränsning bygger på, är att sambandet mellan variablerna i modellen ser ut på samma sätt för hela arbetsmarknaden som för svarsobjekten i AKU. Om detta antagande inte håller fullt ut leder dock detta till systematiska fel i skattningar vilka benämns modellfel.

En *ny metod* för sysselsättningsavgränsning infördes i RAMS 1993. Detta innebar ett tidsseriebrott genom att den förvärvsarbetande populationen i riket minskade med c:a tre procent jämfört med den tidigare avgränsningsmetoden.

Information om *egna företagare* hämtas från taxeringsregistret. Personer med överskott i aktiv näringsverksamhet blir klassificerade som företagare om detta är största inkomstkällan. De som inte kommer med som förvärvsarbetande är de som deklarerat underskott i aktiv näringsverksamhet och inte har inkomst av anställning. (Begreppet egenföretagare är under översyn.)

Partiellt bortfall av vissa företagsuppgifter

Arbetsgivare med mer än ett arbetsställe anger fr.o.m. år 1985 ett arbetsställenummer på kontrolluppgiften. Om denna uppgift är ofullständig eller felaktig leder det till problem vid redovisning av dagbefolkning, pendling och bransch. I största möjliga utsträckning kontaktas företagen för komplettering eller rättning av uppgifterna. I årets undersökning har kompletteringsarbetet intensifierats vilket innebär en kvalitetshöjning.

Partiellt bortfall av branschkod uppstår också genom att identiteten för vissa företag inte matchar mot företagsdatabasen (FDB). Antalet personer i dessa företag är c:a 89 000 och får näringsgren 'okänd', och utgör ca 2,3 procent av samtliga förvärvsarbetande.

Bra att veta

Fr.o.m. 1993 års statistik tillämpas en ny EU-anpassad näringsgrensindelning, kallad SNI 92, och en ny mer detaljerad sektorsindelning.

Grundmaterialet som är kontrolluppgifterna har i allt väsentligt samma innehåll vad gäller skatteregler m.m. på området som föregående år. Inte heller när det gäller statistikframställningen finns några skillnader.

Ny standard för sektorsindelning gäller. Detta innebär dock ingen förändring i RAMS-redovisningen, eftersom omkodning gjorts för att överensstämja med tidigare redovisning. Dock finns ett par förskjutningar i redovisning på sektor. Det gäller dels svenska kyrkan, som inte längre är statligt ägd. Den redovisas nu på 'övriga organisationer' från att tidigare tillhört 'övriga offentliga institutioner' och omfattar c:a 25 000 personer. En omgruppering av 25 kommunalförbund har också gjorts som från nu klassificerats om till 'kommunalt ägt företag eller organisation' från att tidigare hänförts till 'övriga offentliga institutioner' och omfattar c:a 24 000 personer.

Annan statistik

Utöver RAMS finns två andra statistikgrenar vid SCB som redovisar sysselsättning. De olika undersökningarna har olika karaktär och kompletterar varandra. Av lite annat slag är uppgiften i företagsdatabasen (FDB) om antal anställda. Ambitionen här är att få in uppgift om storleksklassen på arbetsställen och företag. I vissa sammanhang kan även den information som finns där användas för statistik.

Arbetskraftsundersökningen (AKU) mäter sysselsättningen månadsvis. Den är urvalsbaserad och omfattar c:a 17 000 personer varje månad och riktar sig till individer som får frågan om man förvärvsarbetade under mätveckan. Undersökningen ger en heltäckande bild av sysselsättningen inkl. företagare och redovisar nattbefolkningen. Rapporteringen är snabb och sker månadsvis.

För mätningarna i november 1999 ligger den totala sysselsättningsnivån i AKU 4,1 procent högre än RAMS.

Den företagsbaserade korttidsstatistiken har företagets arbetsställe som uppgiftskälla. Syftet är att snabbt indikera förändringar i antalet anställningar. Den offentliga sektorn totalundersöks, medan den privata baseras på ett urval av drygt 20 000 arbetsställen. Statistiken omfattar endast anställda och redovisar dagbefolkningen. Publiceringen är snabb och sker varje kvartal.

RAMS är totalräknad och bygger på administrativa uppgifter huvudsakligen från skatteförvaltningen. Den relativa fördelen med denna statistik är att resultaten kan redovisas för små områden som exempelvis kommuner och delar av kommuner samt ett stort variabelinnehåll som möjliggör varierade redovisningar. Det är även möjligt att göra longitudinella studier för valfria grupper av individer och företag. RAMS mäter sysselsättningen en gång per år, och det tar c:a 15 månader innan resultaten publiceras.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild Beskrivning av statistiken på SCB:s webbplats, www.scb.se.

In English

Summary

The nineties was a turbulent decade for the Swedish labour market. In 1990 the number of employed was more than four and a half million, but during the recession 600 000 jobs were lost in only three years. The recovery that followed was unevenly spread over the country. The number of employed has been restored to the same level as before the crisis only in the Stockholm region. In most parts of northern Sweden and the remaining parts of central Sweden, the recovery has not yet started and employment remain on the same level as immediately after the recession.

Men and women were affected by the recession in different ways. Manufacturing industry was first subjected to reductions and since the private sector mostly employ men, they lost their jobs more often than women. After 1993 cutbacks started in the public sector, where most of the women were employed. At the same time, manufacturing industry started to recover and the number of employed men increased again.

The number of employed youths (age 16 to 24) has decreased radically during the nineties. This is partially due to the increased tendency to continue at upper secondary school instead of working.

Commuting is becoming more frequent. Nearly 30 per cent of all employed cross at least one municipality border to reach their place of work.

There is a high degree of mobility on the labour market. More than one million people either started working, stopped working or changed jobs in 1999. Despite the volatility during the nineties, the number of employed who change jobs has remained fairly constant at around 400 000 every year.

List of tables

Local labour markets after the reorganisation of 1998	32
Number of employed 1999 and share of level of 1990, by local labour market and sex	34
Change in number of employed between 1990 and 1999, by local labour market. Index 1990=100	36

List of terms

Förvärvsarbetande	Employed population
Förvärvsintensitet	Relative share of employed population
Lokal arbetsmarknad	Local labour market
Näringsgren	Industry
Pendling	Commuting
Riket	The whole country
Sektor	Sector of employment
Utbildning	Education